בס"ד

עולם קטן

גליון 169 | כי תצא | י"ג באלול ה'תשס"ח

עולם קטן השבועון הדתי לצעירים ok@olam-katan.co.il
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
הפצה: מקור ראשון 052-6070999 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות |
לפרסומות: אית olam@spotnik.co.il | 054-6799933

הפסיכולוגיה הארורה הטעתנו*

הרב מנחם פרומן רב הישוב תקוע

תודו שמהרב פרומן לא ציפיתם לשמוע כזאת ביקורתיות על הפסיכולוגיה של ימינו.

הפסיכולוגיה היא אויב האמונה, ממש כשם שהפילוסופיה נחשבה כזאת בימי הראשונים. ההתנגדות לפילוסופיה נבעה אז מכך שהייתה לה פרשנות רציונלית בלבד לבריאה ולקיום האנושי, שלא הותירה שום תפקיד לקב"ה בחוקיות שיצרה, וכך אפשרה לראשונה את הכפירה בעצם קיומו. כיום האדם המודרני כבר לא כל כך מוטרד משאלת קדמות העולם, ובכלל, מעדיף להתעסק פחות בשאלות חובקות עולם ויותר בעניינים הנוגעים לו ולחייו. ממילא הפילוסופים כבר אינם סמל המרידה בבורא עולם, אך את מקומם בשרשרת הכפירה תפסו הפסיכולוגים. אלו מתעסקים אמנם בבעיות הנפש הפרטיות ולא באלה הקוסמופוליטיות, אך כקודמיהם יוצרים אף הם **נתק בין הנפש למקורה הא־לוהי**, בראותם בנפש לא ישות רוחנית אחת אינסופית הניתנת להשפעה על ידי שיחה, חוויה והארה, כי אם אוסף של רצונות סותרים, יש שיאמרו אוסף של כימיקלים, שיש לארגנם ולהשתלט עליהם כך שלא יגיעו לידי סתירה ופיצוץ. אורגניזם שאפשר לווסתו בהוספת מינון של תרופה, היפנוזה או יצירת התניה. הפסיכולוגיה יותר מהפילוסופיה בזמנה שוללת מהאדם את החופש שלו לבחור בחירה חופשית בטוב ואת החירות הדתית באמרה, שבעצם לא הוא האחראי למעשיו אלא מניעים מודחקים, טראומות ילדות או תכונות מולדות.

אך לא רק בגלל זה הפסיכולוגיה, והפסיכיאטריה אף יותר ממנה, היא כפירה גרסת 2008. הבעיה העיקרית שבה מתבטאת באנתרופוצנטריות שבה – בעובדה שהיא ממקמת את האדם במרכז הבמה, ואת כל תשומת הלב מכוונת אליו. גם בכך היא מצטיינת לרעה אף יותר מהפילוסופיה בזמנה, שעוד הביטה מעבר לקומתו של האדם. הפסיכולוגים מתמקדים באדם, בעוד התורה מתחילה דווקא מ"בראשית ברא א־לוהים". האם כל מטרת האדם היא תועלתו? האדם ובעיותיו הרי איננו הנושא המהותי שבו יהודי צריך להתמקד, אלא דווקא היותו **משרת** הא־ל.

רגע, אבל האם אין צורך לפתור את בעיות הנפש של האדם? ומלבד זאת, הרי ישנם גם פסיכולוגים דתיים!

הרמב"ם היה אמנם פילוסוף והשתמש בפילוסופיה על מנת לבאר קשיים בתורה ובאמונה, בייחוד ב"מורה נבוכים". הוא אף תיאר את החכמות האנושיות כ"רקחות וטבחות" לחכמת התורה. באותו אופן על הפסיכולוגיה אפשר לומר שאין איסור לקחת תרופות מפסיכיאטר, מותר גם לקרוא

הפסיכולוגיה, והפסיכיאטריה אף יותר ממנה, היא כפירה גרסת 2008. הבעיה העיקרית שבה מתבטאת באנתרופוצנטריות שבה - בעובדה שהיא ממקמת את האדם במרכז הבמה, ואת כל תשומת הלב מכוונת אליו. גם בכך היא מצטיינת לרעה אף יותר מהפילוסופיה בזמנה, שעוד הביטה מעבר לקומתו של האדם

את פרויד, אך **אסור** לשכוח שמקומם הנכון הוא ככלי המיועד **לשרת ולהקל** על תפקודה של הנפש כזרוע ארוכה של הא־לוהות ולא יותר מכך. אם הפסיכולוג רואה את עצמו תחליף לאמונה, "יש ודבר בפני עצמו", אם הוא חושב שכל הטיפול בנפש מסתכם במציאת התרופה המתאימה או בטיפול ממוקד בתסביך כלשהו שנוצר בה בגיל טרום ההכרה, אזי ככל כופר הוא מהווה מחסום לאור הא־לוהי המאיר אל הנפש ומקשר אותה אליו, ורומס אותו בעצם השאיפה להיות לו אלטרנטיבה.

טעות נפוצה היא להבין שהרמב"ם רואה בפילוסופיה תופעה חיובית, ממש כשם שמבינים בטעות שהרב קוק מכשיר ומצדיק את החילוניות. להפך, הרב קוק רואה בה סכנה עצומה שאמנם יש בה **גם** אתגר והזדמנות עצומה. כך גם הרמב"ם חולק באופן כללי על "עיקרי האמונה" של אריסטו, ומוכן רק לרתום אותם לשירות הקדושה. זהו גם היחס הראוי לפסיכולוגיה.

אך למען האמת ראוי לומר שפסיכולוגיה או פילוסופיה אידאליות שכאלו, שיכולות על פי הרמב"ם לשמש ממש מרכבה לשכינה הנן בגדר אוטופיה בלבד. ר' נחמן מברסלב התנגד הרי לכל עיון בספר פילוסופי ואפילו ב"מורה נבוכים", מפני שסבר שהמקצוע הזה **בהכרח** גורר עמו תפיסת עולם כופרת. כך גם באופן מעשי השימוש הנפוץ בפסיכולוגיה בימינו נעשה מנקודת מוצא המאמינה בכל מאודה ביכולותיה שלה, וממילא מנתקת בין ישראל לאביהם שבשמים. את המלחמה הרוחנית שלנו בתופעה הזו צריך למקד למעשה נגד עצמנו, בכוח המהפנט שבפסיכולוגיה הגורם לנו לבטל דעתנו ואמונתנו אל מול המינוחים ה"מקצועיים" ו"עיני המומחה" שבהם היא לוקחת אותנו שבי.

הנושא שבו יכולה הדת לתרום את תרומתה הגדולה דווקא לאדם המודרני, היא גאולתו מההתמקדות בו ובבעיותיו. באופן מפתיע מרוב רצונה של הפסיכולוגיה לפתור את תסביכי האדם היא מאמללת אותו. "חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא" (ישעיה ב, כב). גאולתו של הפרט תגיע דווקא על ידי "יציאת מצרים" שלו – יציאת האדם מגבולות עצמו ומההבטה אל תוכו פנימה, בפנייה אל הקב"ה בתפילה. הפתרון לבעיות האדם יימצא דווקא בדילוג ובפסיחה מעליהן, בפנייה אל האחר. אם האדם הופך את עצמו לבעיה ממילא אין לזה פתרון. האדם כשלעצמו הנו בעיה בלתי פתירה. ר' נחמן מסביר את זיקתו של הקב"ה אל עם ישראל וכינויו "א־לוהי **העברים**" בגלל יכולתנו לדלג **מעבר** לבעיות שאין עליהן תשובות. הבעיות הללו מובילות מעצם טבען לייאוש ולכפירה, לכן צריך פשוט לפסוח עליהן. בעל נפש ראוי שיעשה כך.

* במקור – הגר"א על הרמב"ם: "הפילוסופיה הארורה הטעתו".

הגיליון הראשון מתקרב...
ירחון נשים לראשי חודשים
לפרטים ומנויים: 077-4009570
halel.nashim@gmail.com

הכינה שדקלה סרגה ליקיר! ובהצלחה בשירות לאומי... :-)

לגרעין רמת אביב
דרושה בת שרות
לעבודה מרתקת במעון המשותף לדתיים וחילונים
לפרטים: 052-8664984 נעה
גן דפנה גן שהוא קודם כל בית

מאיפה הכוחות
סיפורו המרגש של סרן אלכסנדר שווצמן
רשות הדיבור

הפדריך
תפילת זיווג לנשים
שתיקן הרב שטינזלץ,
מבזק עתידני על
בטיחות בדרכים, וכמובן
דיסק, ספר וכל השאר.

ריטלין
חלק מעידן קיצורי הדרך
או הצלה נפשית מבורכת

יוני לביא חיכה לא מעט
כדי להוליד תובנות על
סרוגים
והנה זה יצא בסוף

הקרב על השדה
מסתבר שצה"ל מהווה יעד שיווקי
משמעותי בעבור העיתונים הגדולים
– אבל היכן אנחנו בכל הסיפור?

דרוש לקהילת גני טל ביד-בנימין
רכז נוער
אידיאליסט חדור תחושת שליחות ונתינה (מגורים במקום)
קו"ח לפקס: 08-8690961
דוא"ל: rachelya@clalit.org.il

הופיע! ספרו החדש של הרב אורי שרקי
על שמונה פרקים לרמב"ם
הוגש במאיר מבצע:
55 ש"ח כולל משלוח! לפרטים והזמנות
אורים: 02-6527990

הנהלה חדשה!
מצהלות
החתונות הכי טובות
mizhalot.co.il ■ 1-800-222-333

להקת "כיצד מרקדין"
שמואל חייט 0547400542
ישראל פליקס 0544994171
עם הכרם עמה

דרושות בנות שירות לאומי
בקרית ארבע
1. למועדוניות לילדים בסיכון - אתגר וסיפוק
2. לחט"ב ולתלמוד תורה -תפקידים משמעותיים
לפרטים: שולמית 052-6070126

דרושה בת שרות
למרכז "רעות"
להעמקת הזהות היהודית בתל אביב
לפרטים: אפרת 0525-665145

"נצר אריאל"
מפעלי חברה וחינוך
קהילת נצרים באריאל
"עוז רועי"
בית מדרש לסטודנטים
במרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון
ע"ש רס"ן רועי קליין הי"ד
מעוניין לשלב לימודים תורניים לצד לימודיך האקדמיים?
מקומך איתנו!
ביהמ"ד מציע שיעורים משובחים בגמרא, הלכה ואמונה יחד עם סביבה חברתית מצויינת
איציק – 054-5684926
התכניות מוכרות לצבירת נקודות אקדמיות
"נצר אריאל"
מדרשה לסטודנטיות
במרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון
סטודנטית יקרה!
אנו מציעים לך המשך בנין עולמך הפנימי לצד לימודייך
מסגרת המדרשה משלבת לימוד עם פעילות חברתית.
השיעורים במדרשה ניתנים ע"י רבנים ומלמדות מקהילת נצרים באריאל, מהמכינה בעלי ועוד.
יסמין - 050-6492863 (בבוקר)
מערכת מפורטת: www.ariel.ac.il/special/AlumaNezer.aspx
לפרטים והרשמה: ylw123@neto.net.il

לקראת הימים הנוראים:
ערב נשמה יהודית
עם ישיבת עתניאל
שירי נשמה וניגונים חסידיים טבולים בתורות וסיפורי חסידים. ערב של התרוממות רוח והתחזקות מתוך התורה והחסידות שבבית המדרש בעתניאל.
בעזרת ה' ישתתפו באירוע:
ראש הישיבה הרב בני קלמנזון
כ"ק האדמו"ר ר' קלמן מפיאסצ'נה שליט"א
נגני הבליזמר חיליק פרנק ושניאור גודינגר
להקת אנ"ש
הומר יהודה דים
הרבנים מוזיקליים תלמידי הישיבה
ביום א', כ"א אלול ה'תשס"ח (21.9.08) בבנייני האומה בירושלים
כרטיסים: 1800-350-322 אז ביום האירוע בקופות הבניסה
פרטים באתר הישיבה: www.otniel.org
רבנו ר' נחמן לימדנו שהשילוב הראוי הוא
לעשות מהתפילות תורות ומהתורות תפילות
מהניגון מילים ומהמילים ניגון
17:30 ידיד דובנים
17:45 שיעורים: הרב ראס הכהן – הטיבו נגן בתרועה! | גיא עבי מיגע – תשובה תרבותית! | הראל חצרוני – יה הוא המלך
19:00 נעילת דלתות
מרוב בחסות

מכון טל לתורה ומדע
בית הספר הגבוה לטכנולוגיה בירושלים Jerusalem College of Technology
מדרשת מעמקים המדרשה של מכון טל
יום עיון לנשים
ממעמקים קראתיך
יום שלישי, כ"ג באלול תשס"ח (23/9/2008) במלון רמדה רנסנס - ירושלים (רח' הרצל - גשר רופין)
8:30 התכנסות, דברי ברכה - פרופ' יוסף בודנהיימר נשיא בית הספר הגבוה לטכנולוגיה בירושלים

9:15-10:15	הרב ערן טמיר – תשובה וחסידות בתורת הרא"ה	הרב מיכאל טוביאנו – מסלולים שונים לתשובה	הרב דוד דודקביץ – את פניך ה' אבקש
10:30-11:30	הרב שמואל יניב – הארה ופליאה מעדנים את האישיות ומעצימים את האמונה	הרב חנן פורת – "ואליך תשוקתו ואתה תמשול בו" הקב"ה אתה ואני במשנת הרב קוק	הרב יעקב שמעון
11:45-12:45	הרבנית אורלי שבע – האמנתי כי אדבר	הרב חיים לויק – תשובה מאהבה	
הפסקה			
13:45-14:45	הרב מיכי יוספי – להתחדש ולהתרגש	הרבנית עידית איצקוביץ – אורי בראש השנה	
15:00-16:00	הרב ארז משה דורון – המתקת הדינים		
16:15-17:15	הרבנית ימימה מזרחי – התחדשות לשנה החדשה		

תוכנית לנשים נשואות
9:15-10:15 הרבנית נעמי וולפסון – אני לדודי ודודי לי-כמים הפנים לפנים
10:30-11:30 הרבנית שרה אליאסף – פיתוח יכולת אהבה מתוך נדבת לב גמורה
11:45-12:45 הרבנית אהובה צוקרמן – איש ואישה בתיקון החטא
פרטים במדרשה בטל": 02-6547210 , 052-3891255
לקבוצות ודוכנים: 052-5665620
דמי השתתפות 30 ₪ (מחיר מיוחד לקבוצות)
פרצוף

רבי יוסף חיים - איש של חיבורים

100 שנה לפטירתו של הבן־איש־חי

| הרב שמואל אליהו |

כשרבי שמעון בר יוחאי כתב את ספר הזוהר, נגלה אליו אליהו הנביא ואמר לו: דע לך שהספר הזה יתגלה באחרית הימים. בדור של הגאולה. הדור ההוא ישמח על דבריך. הדור ההוא יהיה צמא למשמעות של התורה, לעומק שלה. לפנימיות.

כל שנות הגלות היו ספרי הפנימיות חתומים וסתומים בפני הציבור, רק מתי מעט היו עוסקים בהם בנסתר. רבי יוסף חיים זיע"א הבין שדורנו הוא דור הגאולה והכין ספרים שמחברים. ספרים לדורו של משיח. ספרים שמשלבים הלכה עם קבלה. ספרים שמשלבים את החכמה הפנימית של ההלכות עם פרטי הלכותיה. ספרים שמשלבים את הפסקים של חכמי אשכנז עם אלו של חכמי ספרד. ספרים שמחברים את הקצוות של העם.

רבי יוסף חיים זיע"א עשה זאת כי הוא ראה את הנולד, הוא ראה שדורנו דור של גאולה ויצטרכו לשבת יחד אחים שעלו לארץ מגלויות שונות. הוא ידע שקהילתו תעלה בקרוב לארץ ישראל ושלח לארץ את גדולי חכמי בגדד הרבה שנים לפני שבאו כל בני הקהילה לישראל. שיהיו בחינת "יהודה" שמכין את הקרקע לבואה של הקהילה כולה שעלתה לארץ ישראל "כאיש אחד בלב אחד", ולא נשרו ממנה אנשים לגור בארצות נכר כמו שהיה לצערנו בשאר קהילות ישראל.

בי"ג באלול יום ההילולא שלו. עשרות ספריו נלמדים. שיריו מתפשטים והולכים. הדרך המשלבת קבלה בהלכה הפכה לשיטה שמתפשטת והולכת בקרב לומדי התורה. שילוב שמקרב את הגאולה וביאת המשיח בפועל ממש.

מה לעשות?!

חלומות

הרב משה סויסה | ר"מ בישיבת אמי"ת וההסדר, צפת |

שאלה: חלמתי חלום שמצליח איך שהוא להטריד אותי לא מעט, רציתי לדעת באופן כללי כיצד יש להתייחס לחלומות בכלל, ולחלומות רעים בפרט. האם יש דברים שיש לעשות בעקבותיהם?

תשובה: סוגיית החלומות נידונה בהרחבה בדברי חז"ל (ברכות נה:- נז:) ויחסם אליהם הוא אמביוולנטי – מצד אחד "חלום אחד משישים בנבואה" ומצד אחר גורמי החלומות הם הרהורים ביום, ריבוי אכילה ועוד – "אין חלום בלי דברים בטלים". ושוב לעומת זאת "והא־לוקים עשה שיראו מלפניו – זה חלום רע". "חלום שלא נפתר כאיגרת שלא נקראה" ו"כל החלומות הולכים אחר הפה". ולכן היו מרבותינו שעל חלום רע אמרו "וחלומות השווא ידברו" בסימן קריאה! ועל חלום טוב אמרו את אותו פסוק רק בסימן שאלה.

כלל העולה מדברי חז"ל שאין לבטל את החלום לגמרי במיוחד חלום שנשנה כמה פעמים, אך אין זה מן התבונה להתייחס אליו ואל כל פרטיו ברצינות גמורה.

למעשה נהגו לא לספר חלומות כדי להשאירן כאיגרת שלא נפתחה וממלא אינה מתממשת. בקהילות מסוימות נהגו שמי שעומד לספר את חלומו פותחים לו בדבר טוב ואומרים "חלמת חלום והוא שלום". כדי להטות את החלום לטובה.

חז"ל הוסיפו שפעמים חלום רע פתרונו ושכרו הוא ההרגשה הרעה שיש לאדם ממנו וכן בחלום טוב.

מי שבכל זאת חולם חלום ונפשו עגומה שאינו יודע את פתרונו, נפסק להלכה (שו"ע או"ח סי' ק"ל) שיאמר נוסח תפילה (מובא בסידורים) בשעת נשיאת כפיים, שכן על פי הזוהר היא שעת רצון וחסד.

מי שחלם חלום רע או שידוע לו שפתרון החלום הוא רע ואינו מסוגל להתגבר על דאגתו יעשה הטבת חלום בפני ג' מאוהביו וגם נוסח זה מופיע בסידורים.

ישנם חלומות שמצריכים תענית ואפילו בשבת שכן אמרו חז"ל "יפה תענית לחלום כאש לנעורת" ודווקא בו ביום. לגבי שבת צמצם מרן השו"ע את החלומות הרעים רק לשלושה שעליהם יש להתענות בשבת כמובא בשו"ע או"ח סי' רפ"ח ס"ה.

למעשה כתבו האחרונים (ס"י שו"ת יחו"ד ח"ד סי' כ"ד) שאין אנו בקיאים כיום בפתרון החלומות ובמיוחד במקורם (הרהור, אכילה, וכו') ולכן מי שיכול להתגבר על דאגותיו ולהתחזק בלימוד, בצדקה ובתפילה אינו צריך לצום ובמיוחד לא בשבת, ועל זה נאמר מאן דלא קפיד לא קפדינן בהדיה (מי שאינו מקפיד (דוואג) לא מקפידין עליו), וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים והבוטח בה' חסד יסובבנו.

שו"ת סלולרי

יש לכם שאלות? shut@olam-katan.co.il

עגלות סופר האם כשרואים עגלת סופר שמסומן לאיזה סופר היא שייכת, אך היא רחוקה ממנו כי מישהו כנראה לקח איתו, צריך להחזירה? **הרב אבינו:** אם לא קשה, כי מן הדין מותר לדרוש תשלום על הזמן.

תכלת האם לדעת הרב כדאי ללכת עם פתיל תכלת? **הרב אבינו:** כמעט כל הפוסקים שללו את הזיהוי.

אבני סגולה האם לפי הקבלה יש אבן המתאימה לשם מסוים, ואם כן, היכן אפשר לקנות כאלה? **הרב אבינו:** אין. אלו דברי הבל.

מערת המכפלה האם מותר לכהן להיכנס למערת המכפלה בשביל סליחות? **הרב אבינו:** מחלוקת. הרב קוק לא נכנס.

שנ"צ האם בשנת צהרים צריך להגיד קריאת שמע? **הרב אבינו:** לא.

פטריות האם יש לחשוש בפטריות לקדושת שביעית? **הרב אבינו:** לא. אינם נחשבים גידולי קרקע.

רקמה על מגבת האם מותר לרקום בעברית על מגבת שמשתמשים בה במקלחת? **הרב אבינו:** מותר. מן הדין אין לאותיות קדושה.

ריטלין ביו"כ כדי להתרכז בכלל אני צריך ליטול כדור ריטלין, האם כדי להתרכז בתפילות של יום כיפור אני יכול להשתמש בריטלין? **הרב אבינו:** כן, בלי מים. תרופה אינה מזון.

אשכנזי אצל ספרדים האם אשכנזי יכול להגיד סליחות ספרדיות אם הוא יותר מתחבר לסליחות אלו? **הרב אבינו:** לכתחילה לא. אין לשנות ממנהג אבותיו.

סיום מה הענין לעשות סיום מסכת? **הרב אבינו:** שמחה על עבודת השם. אך אפשר ביחידות.

מטבע מזויף האם מותר להשתמש במטבע של עשרה שקלים שנראה לי מזויף? **הרב אליהו:** לא.

משחה האם מותר להשתמש בדאודורנט בשבת – בספריי ובג'ל? **הרב אליהו:** מותר בספרי או בנוזל אבל לא במשחה.

תיקון לשון הרע כיצד מכפרים על לשון הרע? מה צריך לעשות? **הרב אליהו:** לא לדבר יותר לשון הרע. לימוד הלכות לשון הרע. לעשות תענית דיבור מידי פעם עד שרוכשים את המידה הזאת.

כוס מדידה האם מותר להשתמש בשבת בכוס עם סימני מדידה כשאיני מתכון למדוד דבר? **הרב אליהו:** מותר.

אבל מה הדין לגבי קנית בגד חדש לאישה הרה שבשנת אבל? **הרב אליהו:** אם אין לה בגד מתאים להריון – תקנה.

גדי האם יש בעיה בגידול גדי בחצר ביתנו? **הרב אליהו:** לדעת הרמ"ע מפאנו פ"ה מותר לגדל בבית או בדיר, ומידת חסידות לאסור גם שם.

טלוויזיה האם מותר לצפות בטלוויזיה? **הרב אליהו:** מי שקורא קריאת שמע ומתכוון באמת – אסור לו לצפות בטלוויזיה כי בכך הוא עובר על מה שאמר בעצמו "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עינכם".

פזור האם מותר לבת ללכת עם שיער פזור? **הרב אליהו:** יש מתירים ויש אוסרים. ולמעשה זה תלוי בצורה שזה נראה ובמה שזה משדר לסביבה – האם קלילות או רצינות?

לא סולח פגעתי בחבר שלי והוא לא רוצה לסלוח לי מה עלי לעשות? **הרב אליהו:** להתבונן בטעות שעשית, להצטער עליה באמת ובתמים ורק אחר כך לבקש יפה מכל הלב שלוש פעמים לפחות.

איפור קבוע האם מותר לעשות איפור קבוע שאינו קעקוע, ללא פציעה או כאב ויורד לאחר שנתיים עד שלוש שנים? **הרב אליהו:** אסור.

חשוב מאוד! כל בעיה הלכתית שאדם נתקל בה צריכה לעורר ללימוד ובדיקה מסודרים של קריאה ולימוד בספרי הלכה ולימוד מפי רב. שו"ת ב"SMS הוא פיתרון זמני ומהיר, מעין "עזרה ראשונה" הלכתית ולא יותר מזה.

סוד כוונות אלול של רבי נחמן

ארנון סגל

אלול הוא חודש הכוונות הטובות והניסיונות להתחיל מחדש. הבעיה המתסכלת היא, שבדרך כלל אנחנו נשארים בסופה של הדרך פחות או יותר כמו שנכנסנו אליה. גם אם הצלחנו בה ושם להתבדר על התאוות, להתפלל אליו תפילה בכוונה, הרי בשחשבון הכולל ניצב מעלינו רה גבוה הרבה יותר של מעשים שאינם ראויים שהספקנו לעשות במקביל, והוא מאיים לקבור אותנו תחתיו. תשובה המהפכת את אופיו של האדם מקצה לקצה הרי אינה מצויה בדרך כלל. רובנו איננו בעלי תשובה הרואים המשליכים את עברם מאחוריהם כאבדהם אבינו ופורצים דרך. כל שלאחר כמה שנים שבהן אלול לא הביא עמו את השינוי המיוחל, הטוטלי, מעורר בנו שמו בעיקר יחס ציני ומיואש מתקהות אמתית.

ר' נחמן מברסלב הגדיר בתמציתיות את הבעיה הזו באוזני תלמידו ר' נתן מנאמירוב, והוא סיכם זאת בי(ביקושי מוהר"ן' ו' ובתניינא פט): "יזה סוד כוונות אלול שמעתי קצת כטיפה מן הים– שכלל כוונות אלול אמר 'אנותן בים דרך' (ישעיה מג,טז), שצריכין להאיר בחינת דרך בים". אי אפשר הרי לסלול בים דרך. מי שאיבד את חוש הכיוון בים לא יצליח למצוא את הדרך בלי עזרה. כך לכאורה אומר כאן ר' נחמן שאין בכוחו של אדם להשתנות שינוי מהותי ולתקן את עברו. לכאורה.

ואכן החטא בהחלט מהווה מניעה המקשה על התשובה. הדרך העוברת בים הרי הייתה כבר פעם סלולה וברורה, אך האדם בחטאיו נטה מהדרך הנכונה וכעת הוא נבוך. הארות שהאירו את הדרך הופנו לכיוונים אחרים. כוחות האדם השתחו לרקע במקום לחתור כיוון הנכון.

אך לא בדיוק כך: מה שר' נחמן אומר הוא שאין ביכולתו של האדם **לבדו** להשתנות שינוי מהותי ולחצות לשני גדרים את ים המטאין, אך דווקא לחטוא כפי שהיכתוב של החודש הזה למשמעותו ומסוגל לקירוב תחת כנפי השכינה: החבנה שאין הדבר תלוי בנו. עצם **ההשלמה** עם העובדה שאני בלבד לא מסוגל לעשות את הצעד הזה, וצריך את סיוען של הקב"ה באופן נסי ממש, היא המאפשרת את התרחשות נס התשובה בסופו של דבר. אם באמת רק הקב"ה יכול לפתוח בי בעיותינו, הרי שאין סיבה להתייאש. הרי הקב"ה בהחלט יכול לסלול דרך בים, כפי שעשה בקריעת יַם סוף. התשובה הנדרשת באלול מתבטאת באמונה בסייעתא דשמיא, ולא בתשובה מסוג "עשה זאת בעצמך" שבה אנו משליכים את יהבנו ואת מבטחנו בעיקר על יכולותינו שלנו. אפס כוחנו.

זה לא שר' נחמן פטר אותנו מלעבוד בעצמנו. הוא רק ביטל את הפריוולגיה לבתייאש מחוסר האונים שלנו למצוא פתרון לטעויות העבר שנעשו. פעמים רבות לאחר שנפלנו באשמתנו או שלא, אנו מוותרים לעצמנו בבחינת "אני נמצא בעמדה כה נחותה, שלקב"ה כבר אין מה לומר לגביה. הוא כבר תפייאש ממני". אך עבודת התשובה שלנו צריכה להתמקד, לדעת ר' נחמן, בלמידת אופן **התגובה** הראויה לדרך שבה בחר ה' להוליך אותנו: "וכשרואה אדם לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקיא בהלכה... היינו בקיא ב'רצוא' בקיא ב'שוב', וזה בחינת 'אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך' (תהלים קלט)".

'רצוא' הוא כיוון קבלי (השאוב מתיאור מעשה מרכבה ביחזקאל פרק א') למצב שבו "הולך" לנו, ואנו חשים קרבה לה', אהובים ושמחים. 'שוב' הוא הכיוני למצב שנראה שאינו זר לאף אדם – שלב הכישיון. השלב שבו נראה לנו כאילו העולם חשך בעדנו, ואנו מרגישים דחויים מכול, נופלים, מיואשים וחוטאים. האפשרות היחידה לגלות מחדש את הדרך החוצה אם הים, אומר ר' נחמן, היא ברכשית הידע איך לא להרפות מקפיצה כלפי מעלה ב'רצוא', ולעומת זאת לדעת "איך ליפול" כשהונחת עלינו 'שוב'

> 'רצוא' הוא כיוני קבלי למצב שבו "הולך" לנו, ואנו חשים קרבה לה', 'שוב' הוא הכיוני למצב שנראה לנו כאילו העולם חשך בעדנו, ואנו מרגישים דחויים מכול, נופלים, מיואשים וחוטאים. האפשרות היחידה לגלות מחדש את הדרך החוצה אם הים, אומר ר' נחמן, היא ברכשית הידע איך לא להרפות מקפיצה כלפי מעלה ב'רצוא', ולעומת זאת לדעת "איך ליפול" כשהונחת עלינו 'שוב'
> ("ביקושי החלכה"-הליכה)

"שמי שרוצה לילך בדרכי התשובה צריך שיחזק עצמו בדרכי ה' תמיד בין בעלייה ובין בירידה... היינו בין שיזכה לאיזו מדרגה גדולה, אף-על-פי-כן אל יסתפק בזה, רק צריך שיהיה בקיא מאוד לידע ולהאמין שהוא צריך לכתר יותר ויותר".

ובעיקר להפך: "שאפילו אם יפול חס ושלום למקום שיפול, אפילו בשאול תחתיות, גם בקיא כל ימי חייאשי לעולם, וגם שם יכולין לדבק עצמו עם ה' יתברך". האדם, גם אם עשה מעשים נוראים, נשפט בשורה התחתונה על יכולתו לקום מהם ולא להישבר כמו ב'רד.

זו לא רק טכניקה להשאיר אותנו דתיים. אם מצאתי את עצמי בנקודה רוחנית ירודה, הצעד הדתי **היחיד** שעליי לנקוט הוא להביא את הקב"ה, גם לשם, להאמין שיד ה' לא קצרה גם מחוץ לבית הכנסת, וגם למי שאינו גדול הדור יש לו מה לומר. לא סתם כוונה ליקוטי מוהר"ן "ספרם של רשעים": הוא מאמין שמה שמגדיל את כבוד ה' הוא דווקא הזכרת שמו בתהומות הייאוש העמוקים ביותר. כך מגדילים את גבולות הטריטוריה של הקב"ה.

ובעיקר כי רק כך חוזרים בתשובה באלול: "כי **אי אפשר** ליכל בדרכי התשובה כי אם כשבקי בשבי הבקיאות האלו... ודקדק הבנו וקרא עניין זה בלשון קבלי, כי היא בקיאות גדול מאוד מאוד... שעל ידי שהאדם כשהוא במדרגה התחתונה מאוד אף-על-פי-כן הוא מחזק עצמו ומאמין שגם שם יש לו תקווה עדיין, כי גם שם נמצא ה' יתברך, אזי ממשיך על עצמו הקדושה משם הקדוש, שהוא מחייה את כל הנסגוים אחור".

renaissance
מרכז האירועים רנסאנס

תפריט ראש השנה

בקניה מעל 200₪ עוגת דבש מתנה!

מבחר סלטים וסימנים לראש השנה
מנות בניים:
דג נסיכה בעשבי תיבול
דג סול מטוגן
סטייק סלמון
מוסקה יוונית/ פפרוס
דג מושט
פילה בטטה
פרגית מוקפצת תאילנדי
נפילטע פיש
גלילית יער (טורטיה)
קיש לורן (בצק ממולא בפרגית וירקות)
מאי מטרוזת
חורשות פרסי
קרפיך בשר
קרפיך תפו"א
בורקס-אמפנדס ארגנטינאי
קובה
מסמלים
סרטים
חורשות זבוי (פרסי)
גנודי
אנרול
מנות עקריות
צלעות כבש ספיישל
צלי בקר
צלי עוף בגריל ביין ושזיפים
פופייט עוף ממולא-עופיין
קורדן בלו
לשון ברוטב קטיפה
סטייק פרגית - שיפודים על האש
שניצל וינאי
שניצלונים
כנפיים סוחה/צ'ילי
כרעיים עוף ברוטב הוואי (אננס ודבש)
כבד עוף
פרגית עם עצם
קציצות עוף ברוטב
קציצות בשר ברוטב
קבב בשר
קבב עוף
חזה עוף מקופץ סיני
סטייק אנטריקוט
תוספות לראש השנה
אורז פרסי לבן
אורז אפונה ושמיר
פיתה-אורז עם ציר וצימוקים
תפו"א אפויים בתנור אנה/פאריזיין
שעועית ירוקה
חמין
רטטוילרקות מוקפצים)
צימוס
חיתים מרוקאים
מנגיה-תבשיל פירות יבשים
ממולאים מכל הסוגים
קוסקוס
פסטה
בטטה
אפונה נגזר
נודלס
מיוחד לראש השנה
קרפיון ממולא
דאשים ממולאים
חזרת
פירה
קוגל ירושלמי
קוגל תפו"א
עוגת דבש
מגוון פטיסרות
פרק עוף
אטריות למרק
קניידלך
רגל קרושה
מבחר מתוקים

המכירה המיוחדת באולמי רנסאנס
ביום ראשון כ"ח אלול 28.9 בין השעות 10:00-21:00
ביום שני כ"ט אלול 29.9 בין השעות 8:00-14:00
אצלינו אין צורך בחזמנת מראש מלאים.

הקדימו להזמין
ניתן להזמין עד לתאריך 25.9 כ"ה אלול כולל משלוחים עד לבית בטל. 054-4635351 או 054-2095589
(ניתן להשאיר הודעה קולית) או להגיע למכירה המיוחדת באולמי רנסאנס

מרכז האירועים רנסאנס 03-5715575
תפוצות ישראל 6 גבעתיים
כשרות כלכס למהדרין

עמוק בביצה

| יוני לביא חברים מקשיבים |

יוצרי "סרוגים" עשו זאת לאט ובתחכום, את שני הפרקים הראשונים עברנו בכיף. מה שעד שסוף סוף "מתייחסים" אליו בעולם הגדול, מה לנו כי נלין? – צפו וסתמו. אלא שככל שעברו להם הפרקים נהיה לנו קשה יותר ויותר. אבל עדיין מי יעיז לומר מילה? אז שבוע שעבר היה חלוץ (הרב אביר) ראשון שצעק: המלך עירום ☛ והשבוע יוני לביא מעיז לראשונה להוציא את מה ששמר בבטן על מלכת הביצה ☛ וגם – ניסיון נוסף לענות על השאלה האם תיתכן יצירה יהודית מקורית וגם שתהיה מעניינת באמת, כשהיא מגודרת בגדרי הלכה

נדמה שאלפיים שנה חיכינו רק לרגע הזה. הָנֵה, קיבלנו YES. בְּמַה? ועוד איזו במה – סידרה שלמה בערוץ הכבלים YES. ולכן, לפני הכול, אי אפשר שלא להגיד מילה טובה על התוכנית הזו. פריצה ראשונה של יוצר ויוצרת מהמגזר אל הטלוויזיה הכללית וסידרה נצפית ומדובדת מאוד שהצליחה להציף אל בעיית הרווקות המאוחרת על הניסיונות והקשיים הכרוכים בה, אם מצוקתם המיוחדת של הגרושים, ובכלל – את המתח המתמיד שחי בו אדם דתי הנמצא בסביבה חילונית. אין מה לומר, יותר משהיו מצליחים לעשות הרבה מאמרים מלומדים של כל מיני רבנים, יותר משהיו גורמות כתבות סוחטניות דמעות בעיתוני המגזר, עשתה 'סרוגים', ובגדול.

אלא שלמרות כל זאת הדרך שבה זה נעשה מעוררת כמה סימני שאלה נוקבים.

לכאורה אין שום פסול בראון לחשוף את חייהם המעניינים של כמה מאות רווקים ורווקות משוכני ב'ביצה' בסלונו של עם ישראל. בתור מי שבאו בעצמם מן המקום הזה, אין לי ספק שמפיקי הסדרה מכירים מה שכניה היטב. אלא שדווקא בגלל זה, עוד לפני שאלת מילוין הדולר עד כמה הסדרה משקפת את חיי שר כלל הציבור הדתי-לאומי (קראתם לה 'סרוגים', לא?), אלא מי כמה מאות צעירים ירושלמיים, אין לי ספק **שאפילו אותם היא לא משקפת באמת.** גם מבלי להכיר מקרוב את האנשים האלו, צר לי לקבוע שסרוגים 'הרגה' אותם לגמרי. מאנשים אמיתיים עם עולם מלא של רגשות, מחשבות ותחומי עניין מגוונים, הם הפכו לאנשים צרים, שטחיים וחד ממדיים. אין להם בעולמם אי שפחה אלא לימודים, לא בילויים אלא קריאת ספרים, לא לימוד תורה, לא פוליטיקה ולא רוחניות. כלום! רק דבר אחד מעסיק את מוחם הקודח וממלא את יומם מצאת החמה ועד צאת השמה. **דיימים.**

אלא שהבעיה לא נגמרת כאן. היא רק מתחילה. בדרך אגב, 'סרוגים' מעבירה המון מסרים סמויים. האם זה מקרי שכל הגברים בסדרה הם אימפוטנטים רגשיים, "לא בניים לקשר ארוך", חסרי טקט, אגואיסטים או סתם נודניקים טרחניים?

האמת לא כולם. יש אחד ויחיד שלא. אֶבְרִי. הבחור החילוני (...) הוא – **גבר אמיתי**: בוגר, סבלני, רומנטי, עדין, מתחשב, פתוח לשינוי. אז אם לא הבנת את זה מותק, נגיד ברור יותר. מת מחפשת אחבה סותפת עם גבר אמיתי? עזבי אותך מהדתיים המתוסבכים. אם כבר מבינה לבד איפה כדאי לחפש. (מעניין שב'סרוגים', באופן לא מפתיע, מה שהרס גם את האהבה הגדולה בינו לבחורה הדתיה היא, כמובן, הדת ו'מגבלותיה'...)

נמשיך הלאה. באופן שיטתי לאורך הסדרה גם האחרונים שהיו נאמנים הלכה ("שמרו נגיעה" עם המין השני, ואפילו הצחיבו על כך בחגיגיות ("אני לא נוגעת בבנים". יפעת) תוך מקסימום שני פרקים – נפלו שדודים. אין אחד שניצל מיד הגורל! ואתה רואה את זה וכבר מתחיל שאול את עצמך במבוכה – איך ייתכן שאני דווקא החזקתי מעמד והצלחתי לשמור על עצמי מכל זה עד החתונה? יכול להיות שאני המחוך? אולי משהו בי לא בסדר?

והלהיטות של יוצרי הסדרה להראות שכולם כאלו, כולם כמונו, מביאה אותם למעשים בלתי מתקבלים על הדעת. אפילו את ה"מרכזניק" שבחבורה, יוחאי, שֶׁשֶׁנֶרֶטְש ביד אומן בצורה כזו סטריאוטיפית שרק אפשר, אפילו אותו הגו גורדים אל תוך הקלחת בצורה ברוטאלית ולא אמינה. בהופעתו הראשונה מפגין צדיקות חסודה כלפי בחורה שפגש, כשהוא מסרב לבקשתה ללמוד איתו טעמי המקרא, ובתוכנית הבאה הוא כבר פורץ גבולות באמצע הרחוב. ולא רק זה – אחרי חמש דקות, באינפנטיליות ילדותית, הוא מציע לה להתחתן איתו כדי 'לכפר' על מה שעשה. לא צריך להיות 'מרכזניק' בשביל להיעלב. הלו, חברה, לא נסחפתם? גם בסדרה על דתיים מותר לשמור על רמה.

אז מה היה לנו? יושבי הביצה ללא יוצא מן הכלל אינם שומרים נגיעה. הדוס מ"מרכז" גם לא. ואפילו לא המתנחל הנשוי (+3). אז מי כן? **אף אחד!** מה, אתם מרימים גבה? כי בחיים שלכם יצא לכם פעם לראות דתי לגשים ראיתם דוגמא אחת לוזגיות גם יוצאת מן הכלל. אבל אם בקבקה גם איזה מין רושם צופה אמור לצאת מסדרה כזו?

ובכל זאת, אי אפשר לדקדק שאין מה ללמוד מ'סרוגים', גם אם זה על דרך השלילה. זוכרים את אותן הלכות מושגות ופרימיטיביות – ייחוד, נגיעה, צניעות וכן הלאה? אם תיזכרו שזה בכל הבאלגנים שרצו שם תגלו ששני שלישים מהבעיות שהסדרה כל כך נהנית להבטיחם בהן, ייתכן ולא היו מתעוררות מלכתחילה אם אנשים לא היו חושבים אין עצומה ותיי חכמים מהתורה ומחז"ל ופשוט שומרים על ההלכה הפשוטה כמו שהיא כתובה בספרים. כמה סבסבונו רגשיות, אהבות שמראש אין להם סיכוי, כמה נגיעות סרק שבסופו של דבר הובילו ללבבות שבורים, לנחלים של דמעות ועלקות נפשיות, היו נחסכים אם אנשים היו פשוט שומרים על הכללים בעיצוב נכון, האגואיים שכבר אלפיים שנה עובדים מעיין בעיצוב נכון, בריא ומאושר של היחסים בין המינים.

נקודה נוספת שאי אפשר להתעלם ממנה – בתור סידרה המתיימרת לעסוק בחיינם של צעירים דתיים, דמות מרכזית אחת **נעדרת לחלוטין**. אפילו תפקיד משנה קטנע"ק לא נתנו לו. **אלוקים.** דווקא הוא חסר לגמרי בתוך חייהם. דמותו חסרת משמעות, לא נוכחת, ולא מדוברת. ה'דת' דווקא נמצאת שם. נמצאת ועוד איך. מכירים? אותה מסגרת חוקים נוקשית, מבלילה וחונקת. כמובן, שאם לא לוקחים אותה קשה מדי, אי איסורי דרבנן מוותרים אוטומטית ובאיסורי תורה לוקחים רק מה שנראה – אז באמת נוח יותר, אבל עדיין.

אז מה היה לנו עד עכשיו, או נכון יותר – מה לא היה לנו – בסדרה שמדברת על חייהם של צעירים דתיים – אין משפחה, אין זוגיות, אין אלוקים. אם זה לא נקרא פסוס תגידו לי אתם מה כן.

וזה מוביל לנקודה האחרונה – מה עובר בראשו של החילוני הממוצע שצופה בסדרה הזו? הוא פוגש הרבה דתיים בחיים שלו. חי לו בשלווה בשכונה חילונית נקייה מחובשי כיפות. במילאים הוא משרת עם כמה חבר"ה דתיים נחמדים, יש את ההוא, מהכנסת, נו, אורלב, ויש גם את המתנחל הצעקני והאלים שראה בחדשות על שמונה. אבל עכשיו יש לו סוף סוף ההזדמנות לראות את **הדבר האמיתי**. נפתח לו צוהר לצוהר לחייהם של ה'סרוגים'. אלא שמה שהוא רואה פשוט עלוב ומעורר רחמים. 'לא חבל עליהם?' הוא חושב לעצמו בתוגה, 'בסך הכול הם לא נראים שונים ממני בהרבה, ורק הגיבנת של הדת רובצת על הגב ומשגעת אותם. מסכנים! שיהיו חילונים וזהו'.

אז מה אתם אומרים – אנחנו לא מבינים באומנות, ביצירה, בפתיחות מחשבתית... יכול להיות. אני מודה שאני לא מבין גדול. אבל הרשו לי בכל זאת להביע את הביטחון בכך שאף שלא מעט חובשי כיפות סרוגות טרם הצליחו להרים את הכפפה של יצירה יהודית ראויה, כזו שלה חיכינו אלפיים שנה, אני משוכנע שיש יצירה כזאת. יש יצירה יהודית אוטונטית שלא בועטת במסורת ובכפיפות לאל, אבל כן יודעת לבעוט באבק, במוח במחשבה ואף מולידה פירות חדשים שטרם היו בעולם לפניה.

אבל כנראה שנצטרך להמתין עוד קצת. בְּבִיצַת חיינו נצטרך לבלוע עוד כמה צפרדעים לפני שנזכה לפגוש נסיך אמיתי.

תקציב תשס"ט

קצת חסידות | רב שמחון |

החיים שלנו מלאים בדברים שאנחנו עושים, בפעילויות שאנחנו משתתפים בהן, בקשרים אנושיים, בלימודים ובעוד ועוד. בכל הדברים הללו אנחנו משקיעים זמן, חשק, כסף, סבלנות, התלהבות ושמחה. יש דברים שרק חלק קטן ממני נמצא בהם והראשי שלי לא באמת שם, ויש כאלה שכולי בתוכם וכמעט שאני שוכח את עצמי בתוכם. יש כאלה שאני רק מחכה שיסתיימו ויש שאני פשוט רוצה שיימשכו לעד.

השאלה שאנחנו צריכים לשאול את עצמנו היא מה מכל הדברים האלה שממלאים את חיינו, חשוב לנו באמת? מה באמת מעניין אותנו? מה מתפקד כאמצעי בחיים שלנו ומה כמטרה? אפשר להתייחס לשאלה הזו בלי הרבה חבטכניות, ובכנות ובישור לענות עליה תשובה על 'כן' ו'לא'. אבל ברור שהשאלה הזו תדרוש מאתנו לשאול את עצמנו שאלות די גדולות כמו מתי מטרתי בחיים מה אני מאי. מצוין, זה הזמן.

בעיניי למשל אוכל וארוחות הן לרוב אמצעי. זה לא דבר שבאמת באמת חשוב לי. אולי בעצם ארוחות שבת זה דבר שחשוב לי - כן, גם האוכל שבהן. תפילות – זה דבר שבאמת חשוב לי. גם המשפחה שלי זה דבר שבאמת חשוב לי. גם החברים. לגבי העבודה – לפעמים היא חשובה מאוד כשלעצמה כי אני מרגיש שאני באמת עושה דברים שחשובים לי ומעניינים אותי ולפעמים היא פשוט אמצעי לפרנס את עצמי ואני משפחתי (שכאמור נמצאת ברשימת הדברים החשובים לי). לכן חלק מהדברים בעבודה שלי נכנסים לקטגוריה של הדברים החשובים וחלק לא.

בשביל מה החלוקה הזו טובה? קודם כול היא מעניינת – מעניין מאוד לבחון אל כמ מה שממלא את החיים שלי ולראות אילו חלקים באמת חשובים לי ואילו הם סוג של אילוץ. אבל חוץ מהעניין המחקרי יש כאן ניסיון לסדר מחדש את חלוקת ה"עצמי" שלי בתוך העולם שלי או לפחות לשאוף לסדר כזה.

מה שמעניין לגלות אחרי כל זה הוא שאין שום קשר בין כמות ההשקעה והתלהבות שלי במשהו לבין החשיבות שלו בחיים שלי.

הדבר הבהיר שקיבלו אצלי מקום מאוד גבוה בחשיבות אני עושה בלי שום סבלנות וחשק ואני רק מחכה שבבר יגמרו ונגיע ל"עלינו לשבח". לעומת זאת דברים שבמציתתי אני עושה רק כי אני מכרח, אני נתון בהם לגמרי ומסוגל אף להישאב אליהם כולל.

יש כאן דיירוג שצריך להעיבות מחדש. נדשת החלטה להחזיר לפרופורציות ולסדר מחדש את היחס בין כמות ההשקעה ותשומת הלב לבין החשיבות שאני נותן לחלקים השונים בחיי.

אלול הוא יופי של הזדמנות למחקר כזה. להצהת כוונות כזו ולחלוקה מחדש של משאבי הנפש שלי. ולהוותי אים חוזר כל הדברים בחיים שלנו יוכלו להיות קדושים ומכוונים.

מנוע

משהו קטן

אם היה מלאך טוב בא אליי ונותן לי לבקש משאלה אחת בלבד, לא הייתי מבקש שיהיה שלום, גם לא הייתי מבקש שכולם יהיו טובים, ואפילו לא שכולם יהיו חכמים אז בדיקים, הייתי מבקש ממנו שיעשה שכולנו נכיר את סוד התשובה.

והעולם הזה, כולל אותנו, טרם הבין את הסוד הגדול של התשובה. העולם הזה היה נראה אחרת לגמרי, הוא וגם אנחנו, אם היינו מודעים למנוע ב' העוצמה הזה שמניע את העולם, מחולל הכוחות, התנועה, השינויים, הבנייה השמחה, האושר, התיקון.

תשובה.

הייתי מבקש מהמלאך הזה לדאוג שלכל אחד בעולם יהיה את המדריך המופלא לתשובה שכתב הרב קוק – אורות התשובה. והייתי מבקש ממנו שבכל אלול כולם יקראו, גם בלי להבין כל מילה מהספר המדהים הזה. שיתחילו בר"ח ויסיימו לק ראת יום הכיפורים.

זה כל מה שהייתי מבקש מהמלאך הזה.

אורות התשובה יפעל על העולם הזה באופן שכל מי שיקרא אותו, יֹדע טוב טוב שלא לזלזל בשום רצון טוב שאמנם רק מבצבץ לו באיזה חלקיק מה שלכל אחד לעשות משהו טוב. האדם יידע לקחת כל שאיפה הכי וירטואלית שלו וללטוף אותה ולטפח אותה כמו תינוק. הוא ייתן לכל מחשבה טובה לפעול עליו.

הוא לא יפחד משינויים. האדם הזה לא ייבהל מה הוא פתאום לא יצליח. הוא ידע שקושי קר מבאס קצת, אבל זה גם לא כל כך נורא.

בכל הרהור טוב שיעבור לו בראש הוא ישמח שמחה מטורפת בכלל.

הוא יידע שהוא לא מתקן לבד את עצמו, ואת כל המסע הפרטי שלו בעולם הזה יעשה במבט אל הכלל.

הוא ידע שכל מה שעובר עליו ברמה האישית עובר על כל העולם, כל התמודדות.

הוא ילמד לאט לאט שעצבות זה נורא, אבל יש גם כאב מתוק שאפשר ליהנות ממנו, כי זה רק כאב שמשחרר אותו ממקום לא טוב שהוא היה בו לפני רגע קט בלבד.

הוא ידע שהתשובה זה משהוא ענק שקשור גם לגוף שלו גם לנשמה שלו וגם למשפחה וגם להתנהגות וגם לנקיון בשום לתזונה וגם למדינה, וגם לצבא וגם למה לא? ושהכול יחיב להיות ביחד ושהכול תלוי אחד בשני. ושאת הכול צריך להרים ביחד למעלה.

הוא יבין כמה חשוב לדבר רק דברים גדולים וכמה כולם באמת מסוגלים לקלוט את כל הדברים הכי גבוהים בשפה פשוטה.

הוא יברח מהנפילה, אבל יותר חשוב – הוא לא ייתן לה להשתלט עליו אם היא תגיע.

כל פיפס בחיים שלו הוא ילמד לראות במשקפיים של תיקון, של אופטימיות.

הוא ילמד כמה התשובה היא הקשה שבקשות ועד כמה היא הקלה שבקלות.

הוא יידע כמה חשוב ללמוד תורה. כמה חשוב ללמד תלמה.

הוא יתחיל להבין כמה הכול באחריותו של בורא עולם ועד כמה זה לא סותר את העובדה שגם הכול באחריות האדם.

אני אוהב אותך – הרב קוק. אני אוהב אותך – אלול. אני אוהב אותך – תשובה. אני אוהב אותך מאוד – בורא עולם.

איך זה שכדור אחד קטן...

הלהיט השקט של בתי הספר בשנים האחרונות הוא ללא ספק גלולה אחת קטנה: ריטלין. כמעט כמו קסם היא מכריעה את כל המופרעים של בית הספר, ומפקסת את כל מי שאף פעם לא היה לו כוח למתמטיקה ■ כיום מגיע שיעור נטילת התרופה בלא מעט כיתות 'נורמליות' ל־40%. הרופאים מאשרים, ההורים מבסוטים מהציונים ואפילו למורים יש קצת שקט סוף סוף. אלא שמסתבר שככל שהקסם הזה עובד חזק יותר כך רבו המתנגדים לכימיקל הפסיכיאטרי רב העוצמה ■ מי באמת סובל מקשיי קשב וריכוז ■ מה עושה הגלולה הזו למי שאינו באמת צריך אותה ■ מדוע במשרד הבריאות ממשיכים בתהליך אבחון שגם הם מודים שתוצאותיו לקויות ■ ואיך כמו תמיד מסתבר שאין תחליף לערנות ההורים

ישי פרידמן

נורית (24) מסיימת עכשיו תואר שני במדעי המחשב. היא אמורה לעבוד על התזה שלה ולסיים את העבודה האחרונה לקראת התואר. אלא שהיא דוחה אותה כבר כמה חודשים. היא סובלת מבעיות קשב וריכוז. נורית "דחיינית סדרתית" של עבודות, מתקשה ללמוד במקום אחד, קופצת מנושא לנושא, היפראקטיבית ונוטה להשתעמם בקלות. את העבודות לסיום התואר הראשון היא הצליחה למרוח על כמה חודשים טובים, פשוט היו לה אלף ואחד נושאים אחרים שעניינו אותה באותו זמן.

אלא שמתברר שנורית היא בחורה כישרונית הרבה יותר מהממוצע. ההישגים שלה בבית הספר היו גבוהים הרבה מעל הממוצע, מה שגרם לה לא להישאר בבית הספר. בהיתה בת 16 היא מצאה את עצמה מחוץ לשערי בית הספר. "התשתי את המורים" היא מספרת "לא יכולתי להישאר בכיתה, הרגשתי שאני רוצה לטפס על הקירות". מהצבא היא קיבלה פטור בגלל קשיי הסתגלות. שנים היא קיבלה ריטלין כדי שתוכל "להתמזג" בסביבה שלה בבית הספר, "שתהיה כמו כולם" ותפסיק לעשות בושות. היום היא מעדיפה להתמודד עם הבעיה לא באמצעות תרופות כימיות אלא בלמידה ובהתמדדות. לדעתה, המערכת בבית הספר יכולה לחנוק ילדים מלאי אנרגיות וכישרונות. "הרצון של הורים וומורים שהכול יהיה לפי הספר וחלילה לא תהיה איזה יציאה מהסדר, גורמת להרבה אנשים לדחוף לילדים שלהם תרופות. הילדים הופכים להיות רצניים ומרובעים 'מנורמלים', העיקר שהם לא מפריעים למורה".

תרופת הריטלין היא אחת התרופות היותר שנויות במחלוקת שקיימות כיום. משרד הבריאות קובע נחרצות שילדים שאובחנו כסובלים מבעיות של קשב וריכוז (Attention־Deficit and Hyperactivity Disorder – ADHD) צריכים לקבל ריטלין. אלא שבכל הקשור באבחון ילדים מסתבר שקיימים פערים גבוהים מאוד שעלולים לבוא לידי ביטוי לעתים בצורה חמורה מאוד. ועדה שמינה משרד הבריאות קבעה שיש לבצע אבחון רב מקצועי להפרעת קשב וריכוז. זאת אומרת, כדי לאבחן ADHD (המינון המקצועי לסוג הנפוץ של הפרעות קשב וריכוז) דרושים כמה אנשי מקצוע: פסיכיאטר ילדים, נוירולוג ילדים או רופא מומחה בהתפתחות הילד ולצדם אנשי מקצוע נוספים כמו פסיכולוג, עובד סוציאלי ואיש חינוך.

לא מיישמים את המסקנות

אלא שהאבחון הרב־מקצועי יקר, כך שבפועל משרד הבריאות לא הצליח ליישם את מסקנות הוועדה ולהפנות תקציבים לכך. כלומר אם האבחון לא היה מקיף דיו, ייתכן גם שהוא שגוי. כיום במערכת החינוך קיימים ילדים רבים שקיבלו את התגית "קשה למידה" שלא עברו את האבחון הרב־מקצועי, ואפשר בהחלט להניח שהאבחון שלהם לקוי. ומסתבר שמי שבעקבות אבחון לקוי סכנה נוטל את תרופת הריטלין, גם לוקח תרופה פסיכיאטרית לשווא, שעלולה להביא את מי שאינו זקוק לה להתמכרות. מעבר לכך יש לה תופעות לוואי כמו ירידה בתיאבון, כאבי ראש, קשיים בהירדמות, כאבי בטן, טיקים וישנוניות. לעומת זאת יכול להיות גם מצב הפוך, ילד שאכן צריך לקבל את התרופה לא אובחן נכון, ולפחות לשיטת מצדדי נטילת הריטלין נגרם לו עוול מהכיוון ההפוך.

פרופ' אשר אור־ניר, מנהל המחלקה להתפתחות הילד ולשיקומו במשרד הבריאות, ומי שעמד בראש הוועדה הנ"ל מסביר את הבעייתיות: "היו תקופות, ויכול להיות שזה קורה גם היום, שהאבחון היה שגוי לחלוטין. אלא שבשונה מטיפול במחלות פיזיולוגיות באופן מובהק שבהן קיימות בדיקות מעבדה שדרכן ניתן להגיע לתשובות חד משמעיות, הרי שבאבחון בעיות התנהגות, מאחר שאי אפשר למדוד את הדברים על פי בדיקות מעבדה, האבחנה קשה יותר ולפעמים מתגלית כמוטעית לחלוטין". למרות כל זאת פרופ' אור־ניר מנסה להרגיע: "לאחרונה עשינו סדר בדבר אחרי שוועדה אחרת שהייתה בראשותי קבעה את הקריטריונים לאבחון ואת הצורך בשימוש בפסיכולוגים ואנשי מקצוע נוספים מתוך תקווה שברגע שיעשו את האבחנה בצורה כזאת האבחנה תהיה מדויקת הרבה יותר, וילדים שלא צריכים לקבל ריטלין לא יקבלו אותו. נכון שגם שנה אינה מספיקה כדי לבחון האם האבחונים נכונים יותר. אבל אני חושב שהמצב כיום לפחות קצת טוב יותר".

מרגיע? לא בטוח.

מבחן השפעה

אחד הכלים הנפוצים שבהם משתמשים כיום לבדיקת השפעות הריטלין על מטופל הוא מבחן TOVA, מבחן ממוחשב שבמקור יועד יותר להיות כלי מעקב אחר יעילות הטיפול. במבחן הזה נותנים לנבדק מטלה משעממת שאותה הוא אמור לפתור במשך כ־20 דקות ולאחר מכן לבצע מטלה דומה בהשפעת ריטלין. אלא שמבחן TOVA אינו אבחנתי והוא לבדו אינו יכול לקבוע אם יש הפרעות קשב וריכוז, אלא קובע בעצם עד כמה הריטלין השפיע על הנבדק. באופן פשוט קל לנחש שהחומר הכימי הזה שפיע על חלק גדול מהאנשים ומהילדים שייטלו אותו גם אם אינם סובלים מבעיות של קשב וריכוז.

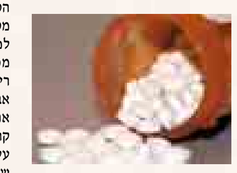

למרות הביקורת על הריטלין כיום הרוב המוחלט של הקהילה הרפואית תומכת בשימוש בו. יותר מזה, ישנם מחקרים שבדקו מתבגרים הסובלים מ־ADHD שלא קיבלו טיפול תרופתי, והתגלו כבעלי נטיית יתר לשימוש בסמים ולהתמכרויות אחרות.

"מה שחשוב הוא שהמעקב אחר ההתנהגות של הילד צריך להיות גם על ידי ההורים וגם על ידי המורים" מדגיש פרופ' אור־ניר "כלומר, צריך לשים לב להתנהגות הילד גם בבית וגם בבית הספר ורק אז אפשר לעשות אבחנה מדויקת יותר. TOVA הוא מבחן ממוחשב שבהחלט יכול לעזור לגבי בדיקת ההשפעה של הריטלין, אבל צריך לדעת שבפועל יש ילדים רגילים שנכשלים במבחן ויש ילדים פיקחים עם הפרעות קשב וריכוז שעוברים אותו. המבחן הזה יכול להיות אמצעי עזר, אבל בשום פנים ואופן לא נתון להסתמך עליו – כזה ראה וקדש".

למרות הביקורת שנשמעת על השימוש בריטלין כיום הרוב המוחלט של הקהילה הרפואית תומכת בשימוש בו. רובם סוברים שריטלין מועיל ותורם משמעותית לטיפול בילדים הסובלים מהפרעות קשב וריכוז – בתנאי כמובן שהשימוש בו יהיה לאחר אבחון רפואי מקיף של אנשי מקצוע.

יותר מזה, ישנם מחקרים שבדקו מתבגרים הסובלים מ־ADHD שלא קיבלו טיפול תרופתי, והתגלו כבעלי נטיית יתר לשימוש בסמים ולהתמכרויות אחרות. מסתבר שתרופת הריטלין פועלת בדיוק בנקודה הזאת של הורדת האימפולסיביות וחיפוש הריגושים.

יש ילדים זיג זג

ובכל זאת העלייה החדה בשימוש ובצריכת ריטלין בעשורים האחרונים, מעוררת תהיות רבות שמא אין מדובר כאן רק בשיפור היכולת לאבחן הפרעות קשב וריכוז אלא בתרבות מציאת הפתרונות הקלים שמאפיינת לא מעט סוגיות בימינו. האווירה ההישגית בבתי הספר, הרצון של הורים "לנרמל" את ילדיהם – שיהיו כמו כולם, והצורך של מורים ושל מחנכים לשקט תעשייתי בכיתה, אולי הם שגורמים לשימוש המופרז בריטלין הנהוג כיום.

אחד הקולות הבולטים בין המתנגדים לשימוש המופרז בריטלין כיום הוא של פרופ' ראובן פוירשטיין. פוירשטיין הוא פרופסור לפסיכולוגיה חינוכית ומייסד "מרכז פוירשטיין לקידום כושר הלמידה". למרכז, הממוקם בירושלים, שהקים יש היום למעלה משבעים סניפים בארבעים ארצות ושיטותיו תורגמו לעשרים שפות. פוירשטיין בעל ניסיון של עשרות שנים בטיפול בילדים במצוקה, בילדים בעלי צרכים מיוחדים, בקשיי למידה ובילדים הסובלים מבעיות של קשב וריכוז. על שיטותיו החינוכיות שפיתח במכון המחקר שהקים בירושלים קיבל את פרס ישראל למדעי החברה לשנת 1992.

פוירשטיין טוען שילדים שבאמת סובלים מבעיות של קשב וריכוז ושבגללם הם צריכים לקבל ריטלין, הם קבוצה קטנה מאוד, בטח שלא באחוזים ההולכים וגדלים שיש כיום: "יש מקרים שההפרעות וההפסקות בקשב קיימות באמת וזו אוכלוסייה גדולה מספיק, בערך כחצי אחוז! הוא טוען "אבל כיום, לצערנו הרב, הדבר הפך לתופעה – ישנם מקומות שכ־20% עד 40% מהאוכלוסייה מאובחנים ומוגדרים כסובלים מהפרעות קשב וריכוז".

"ילדים רבים שמוגדרים כסובלים מבעיות קשב, יושבים שעות על גבי שעות, בקשב רב, מול הטלוויזיה ובאינטרנט ומסוגלים להתרכז באופן יוצא מן הכלל. האם אפשר לומר שהם סובלים מבעיות של ריכוז? – אפשר לומר בהחלט שהם סובלים מחוסר עניין לדברים מסוימים. זאת אומרת שהם מתרכזים בדברים מסוימים באופן אטי ובדברים אחרים באופן מהיר".

מקשיבים יותר מדיי

הטענה המרכזית של פרופ' פוירשטיין היא שקיימת הכללה גורפת מדיי של ילדים, לרבות ילדים מוכשרים ומחוננים, כסובלים מבעיות של קשב וריכוז: "הגידול הענצום בילדים שמוגדרים כסובלים מ־ADHD מעיד על כך שהמיגנות, הדיאגנוזה והאבחון אינם נכונים ומוצדקים".

הרב רפי פוירשטיין, יו"ר רבני צוהר שהתמחה בשיטותיו של אביו לאחר לידת בנו החולה בתסמונת דאון, רואה את התפשטותה של תופעת ה־ADHD כחלק מתופעה כוללת של 'לקויות למידה'. "ישנה ממש מגפה של לקויות למידה ובתוכם גם הפרעות קשב וריכוז. אין ספק שישנם 'קשיי למידה', אבל המעבר מ'קשיי למידה' ל'לקויות למידה' הנו מדאיג כיוון שהוא יוצר סטיגמה חזקה על הילד. הסטיגמה הזו עשויה להחליש פעמים רבות את המורה, ההורה והילד עצמו. שלושת השותפים הללו אחרונים 'הילד הזה הרי לא יכול', אז למה לדרוש ממנו? למה לתסכל אותו? אינני מכחיש את קיומם של הקשיים אבל צריך קודם כול לחתור לפתרון חינוכי לפני שמשתמשים בתרופות, ולפני שמגדירים את הילד לכל חייו בהגדרה קבועה וסופית".

פרופ' פוירשטיין מדבר על מושג נוסף, שאותו לדעתו מכלילים בטעות עם הפרעות הקשב והריכוז – "אצל ילדים מסוימים, אין מדובר בבעיות של חוסר קשב אלא בקשב יתר, יש להם יותר מדיי קשב".

לפי פוירשטיין, ילדים מוכשרים במיוחד ובעלי קליטה מהירה מאוד מוגדרים בטעות כסובלים מהפרעות של קשב וריכוז. העשמנם וחוזר הרצון שלהם לשמוע את המורה בכיתה גורמים להם "לטפס על הקירות". הפתרון המהיר יהיה ריטלין אבל הפתרון לטווח ארוך, טוען פרופ' ראובן פוירשטיין: "ישנם כאלה בעלי תפיסה ויזואלית מהיר – כאשר הם רואים דבר המוכר להם, הם מיד מסיטים את עצמם לכיוון אחר. הרבה ילדים אינם סובלים מבעיות של קשב וריכוז אלא פשוט סובלים מחוסר יכולת של למידה, הם לא למדו מאף אחד כיצד ללמוד.

כאשר אני נותן תרופה לילד שמטעמים שונים סיגל לעצמו הרגלי הקשבה לא נכונים, אני יוצר בו נטייה להמשיך להתמיד בהרגלים הלא נכונים שלו

פוירשטיין, יהיה השקעה בהקניית דרכי לימוד וכלים התמודדות עם קשיים.

"ישנם כאלה בעלי תפיסה ויזואלית מהירה: כאשר הם רואים דבר המוכר להם, הם מיד מסיטים את עצמם לכיוון אחר, כיוון שיש להם צורך לעבור מהדבר המוכר – שהופך להיות מהר מאוד משעמם, אל עבר דבר חדש שייצור עניין חדש. זה כאמור כתוצאה מהתפיסה המהירה שלהם, הם זזים מהר מאוד מדברים מסוימים, כי הם נעשים להם מוכרים מהר באופן יחסי. זה יוצר טנייה לברוח ולחפש אחר גירויים חדשים ופחות מוכרים".

פרופ' פוירשטיין מנסה להמחיש:

"עכשיו לדוגמה כאשר אנחנו מסתכלים על משהו, עלול לקרות דווקא למוכשרים שמרגש שהכול הלך להם חלק בהתחלה, אף אחד לא שם לב שהם צריכים עזרה".

"אנחנו פיתחנו שיטה שלמה שנקראת 'העשרה אינסטרומנטלית' ועניינה להביא את הילד למצב שהוא צריך להשקיע בחשיבתו, וכך בעקבות זה הוא מצליח דווקא בדברים קשים, על ידי כך הוא נהנה ולומד איך ללמוד. בהעשרה אינסטרומנטלית אנחנו נותנים לילד כלי למידה, ואנו מעמידים אותו בסיטואציה שהוא חייב להשפיע, הוא חייב לתכנן באופן שיטתי, הוא חייב לבדוק את עצמו כל פעם מחדש".

לדעת פרופ' פוירשטיין גם כאשר הוחלט כן לתת ריטלין, פעולת הלמידה והיכולת להבדיל בין דבר לדבר חייבת לבוא עם התרופה: "לצערנו הרב, השימוש בריטלין הפך להיות אפידמי – נותנים ריטלין למי שצריך ולמי שלא צריך. יתר על כן, כאשר אני נותן תרופה לילד שמטעמים שונים סיגל לעצמו הרגלי הקשבה לא נכונים, אני יוצר בו נטייה להמשיך להתמיד בהרגלים הלא נכונים שלו. מעבר לכך, נניח שבעזרת הריטלין יצרתי אצלו קצב ראייה, קצב מחשבה ותפיסה מאוטים ומוותמים יותר זה יפה, אבל רק בתנאי שהנטייה הקיימת עכשיו בזכות הריטלין והחלון הפתוח שנפתח בעזרתו, יהיו מנוצלים ללימוד ההרגלים שיש להקנות לו. אבל בדרך כלל מה שקורה הוא הפוך – התרופה גורמת למיין שקט תעשייתי וכך העיקר שדרוש לילד – הקניית הרגלי למידה המתאימים לו – את זה לא נותנים לו".

הרב רפי פוירשטיין: "ישנה ממש מגפה של לקויות למידה ובתוכם גם הפרעות קשב וריכוז. אין ספק שישנם 'קשיי למידה', אבל המעבר מ'קשיי למידה' ל'לקויות למידה' הנו מדאיג כיוון שהוא יוצר סטיגמה חזקה על הילד. הסטיגמה הזו עשויה להחליש פעמים רבות את המורה, ההורה והילד עצמו.

הרב רפי פוירשטיין חותם: "במקום להשקיע כל כך הרבה בתרופות צריך להעצים ולחזק את המורה. בחלק ה־ADHD המהקרים מדובר על 'לקויי הוראה' ולא על 'לקויי למידה'. המורה לא יודע כיצד להתמודד עם קשיי חשיבה ולמידה. אבל יותר מכך מערכת החינוך לא מלמדת את הילד בצורה שיטתית כיצד לחשוב וללמוד, מניחים שזה מובן מאליו. ולכן ילדים רבים שמסיבות שונות לא עוידו באסטרטגיות הרלוונטיות לוחסת את הקשב והריכוז שלהם מוגדרים כבעלי תכונה לקויה במקום פשוט להעניק להם את האסטרטגיות בצורה סדורה ושיטתית. במקום לתקן בצורה פולשנית את לקויות התלמידים כדאי לתקן את לקויות מערכת החינוך, לה, נדמה לי, שריטלין לא יספיק".

ללמוד איך ללמוד

מה שכן צריך לעשות, לדעת פרופ' פוירשטיין, במקרים כאלה של "קשב יתר", הוא להקנות הרגלי למידה יכולת התבוננות וריכוז, או במילים אחרות: ללמוד איך ללמוד. "צריך להשקיע מאמצים בתרגילי למידה, לפתח את יכולות החשיבה" אומר פוירשטיין "צריך ללמד את הילד כיצד לומדים".

פרופ' אשר אור־ניר: "היו תקופות, ויכול להיות שזה קורה גם היום, שהאבחון היה שגוי לחלוטין. באבחון בעיות התנהגות, האבחנה קשה יותר ולפעמים מתגלית כמוטעית לחלוטין. אך לאחרונה עשינו סדר בדבר אחרי שוועדה אחרת קבעה את הקריטריונים לאבחון ואת הצורך בשימוש בפסיכולוגים ואנשי מקצוע נוספים

מכון מאיר
מיר מקיבוץ מעשיר את הטמאים
אל הקב"ה מעשיר את ישראל
יומא פ.ב
הכינוס הארצי התשיעי
תשובה מאהבה
לבל המשפחה
יום ראשון, ו' בחשוון תשס"ם בבייני האומה, ירושלים

המסלול לגברים
10:00 הרב יוסף קלנר – תשובה - הפרוש הנכון של היהדות
11:00 הרב ערן סמיר – תשובה במשפחה בעיקבתא דמשיחא
12:00 הרב אורי שרקי – תשובת האבות
13:00 הפסקת צהריים - תפילת מנחה
15:00 הרב אלישע וישליצקי – "מנשוך אל התעלם"
16:00 הרב שלמה אביגר – הכח לשוב
17:00 הרב יהושע שפירא – עניי משפחתך קודמים
18:00 הרב ליאור אנגלמן – שובו בנים שובבים חוץ מאחר

המסלול לנשים
10:00 הרבנית שרה אליסף – לשוב במעגלי החיים
11:00 הרב דב ביגון – סיפור אישי
12:00 הרב אלישע וישליצקי – "לשים עצמו כשיריים"
13:00 הפסקת צהריים - מופע מוסיקלי
15:00 הרב שלמה אביגר – "להחזיר נתשובה את בן הזונה"
16:00 הרבנית עידית אייצקוביץ – תיקון המוסר החברתי והאישי
17:00 הרב ליאור אנגלמן – לסלוח לא לא.. סליחה בחיי המשפחה
18:00 הרב יהושוע שפירא – לשוב הביתה

המסלול לכל המשפחה
תוכנית מיוחדת להורים ולילדים
עם אסי זטובה מ"עורך מאיר לילדים"
מארחים את תיאטרון "סצנה",
עליון שמש בשיבורים ושירים
ותיאטרון "נקודה טובה" בהצגה מרגשת וסוחפת
וגם... מתנה לכל ילד!
הנחות לנרשמים מראש
ההרשמה תחל ב'א' באלול 02-6461320
פרטים והרשמה מוקדמת באתר: www.machonmeir.org.il
לזיכוי מכירה ותצוגה בכנסים השונים: yotam@emeir.org.il

הפרעות קשב וריכוז

הפרעת קשב וריכוז או בשמה המקצועי: ADHD־ Attention־Deficit / Hyperactivity Disorder, נחשבת לאחת ההפרעות הנפוצות ביותר בתחום הנוירולוגיות והפסיכיאטריה של הילד.

בכל רגע נתון אנחנו מוצפים בעשרות גירויים שונים בו־זמנית: כאשר הטלפון מצלצל ובחוץ מישהו מצפצף במכונית והזבוב מזמזם ללא הרף ליד האוזן, ובכל זאת אנחנו בוחרים להתמקד באותו רגע בדיבור עם השכן שלנו, הפעלנו למעשה את יכולת הריכוז והקשב שלנו לגירוי אחד – השכן. הפרעה בקשב וברכוז היא חוסר היכולת להתמקד בגירוי אחד ולנוטרל את שאר הגירויים מסביב. תלמיד הסובל מהפרעת קשב וריכוז יתקשה להתמקד בגירוי אחד בלבד – המורה או הלוח, כאשר מסביב יש אין ספור גירויים אחרים.

הפרעת הקשב והריכוז מבחינת הסימפטומים הקליניים מורכבת משלושה מרכיבים: ליקוי בקשב (התייחסות לכל גירוי חיצוני), פעילות יתר (אי שקט) ואימפולסיביות.

הפרעות קשב וריכוז מופיעות בקרב 10%־5% בקרב הילדים בני 6 עד 12. אצל מחצית הילדים ההפרעה תישאר גם בגיל ההתבגרות ובבגרות. כ־50% עד 75% מהמקרים של הפרעות קשב וריכוז הן שילוב של חוסר קשב והיפראקטיביות. בשאר המקרים התופעות היותר דומיננטיות יהיו או חוסר קשב או היפראקטיביות. 75%־66% מהסובלים מהפרעת קשב וריכוז הם בנים. ל־30% ההפרעה תיפסק עד גיל ההתבגרות. 35% מהילדים הסובלים מ־ADHD לא יסיימו תיכון בבגרות מלאה.

לפי הערכות אגף הרוקחות במשרד הבריאות, בשנים האחרונות נמכרו מדי שנה שני מיליון כדורים ל־35 אלף ילדים. התרופות שכיחות בעיקר בכיתות היסודיות הנמוכות אך גם בתיכון ובקרב סטודנטים באוניברסיטה.

בס"ד
מדרשת אביב לעד חיה
ע"ש מרת חיה הלוי
תורת חיים בלב תל-אביב
בנשיאות הרב יעקב אריאל שליט"א ובראשות הרב יאיר בן שטרית
תוכנית ההוראה בשיתוף מכללת תלפיות
מדרשה עם תואר
בית מדרש חם ומשפחתי
4 ימי לימוד בשבוע
לימודים לתואר חינם במסלול מצוינות
תואר יוקרתי ממכללת תלפיות
מעונות בצמוד למדרשה והסעות למכללה
בין המלמדים במדרשה, הרבנים: הרה"ג יעקב אריאל • יאיר בן שטרית • משה גנץ • מוטי דיאמנט • מיכה הלוי • אלישע וישליצקי • ערן טמיר • אלי סדן • אלי פרידמן • רן שריד • יפעת דיאמנט • פנינה נויבירט • ליאת שריד ועוד...
בתוכנית ההוראה של מדרשת אביב לומדים תורת חיים ארץ־ישראלית לאור תורתו הגואלת של מרן הרב קוק.
לדעת, לרצות, להרגיש ולעשות.
לחיות את הדברים בשיח מתמשך.
לזכות לדיבוק חברות.
לשוב אל עצמך - לשוב אל ה'.
במדרשת אביב:
• לימוד מעמיק וחי.
• ליווי אישי וחם של צוות המדרשה.
• פעילות התנדבותית של חסד ולימוד בעיר.
• קשת רחבה של פעילויות חברתיות.
ההרשמה בעיצומה
• תוכנית אלול • התוכנית המלאה
• התוכנית החלקית • יום לימוד
לנשים • בית המדרש לצמיחה ובניין
• נחלה לנשואות צעירות
לפרטים, הרשמה ומידע על תוכניות נוספות:
03-6092229
הרשמה נוחה ומאובטחת באתר המדרשה:
www.midreshetaviv.co.il
תל אביב, רח' עמק ברכה 48, שכונת נחלת יצחק
(ליד רכבת צפון) info@midreshetaviv.co.il
מדרשת אביב לעד חיה
תלפיות המכללה האקדמית לחינוך

www.ahoresh.org.il
שורש הולשים לתוכן
פורטל התוכן הגדול בישראל
אתר שורש מדורים קבועים
פרסום לפי קליק, פרסם ברשת של אתרי תוכן ואתרים דתיים, ושלם רק על קליקים מוכחים! פרטים ב 1599-55-99-59
עכשיו בשורש מגזין - מה ההשפעה שיש לסרטוני וידאו ומשחקי וידאו על נפש האדם? שתי דעות - הבנקים, מקור הרע בעולם? ובשורש כיף, מאות אייטמים מצחיקים חדשים!
שורש, גולשים לתוכן, עכשיו יש לכם דף בית.

מקורת ישראל
מוצרי יודאיקה מקוריים
תיקלין
תיק נשיאה ואיחסון הלכתי לתפילין
אחריות מלאה למוצר (לא כולל מראה)
מבצע
חבר מביא חבר 10% הנחה.
תנאים מיוחדים ואטרקטיביים לרכישות מרוכזות.
לפרטים פנו למוקד ההזמנות.
1,299₪
מידות התיקלין
אורך 20 סמ' רוחב 14 סמ' גובה 14 סמ'
משווק ע"י ב. מדיקל לוגיסטיקס בע"מ
לשרות והזמנות: 052-6540501

"פרוייקט אוסף"
פיתוח מנהיגות קהילתית
ע"ש רס"ן רעי קליין הי"ד
מחזור ג'
בוגרי תיכון מעיירות פיתוח ופריפריה אשר ממשיכים בלימודם במסגרת ישיבות ההסדר, מכינות, מדרשות, מכללות להוראה ומוסדות אקדמיים,
ואשר רוצים להמשיך ולתרום לעיר בה גדלו
מאמנים להצלחה
לפרטים 03-9033680 (משרד) 052-5061136 (רחל)
www.rHadasha.org או באתר
עלתה מקומות אחרונים
דרוש חדשים

אוריה
מדרשת אוריה
אור התורה במרכז
מכללה ירושלים

שנה חדשה כבר עומדת בפתח..
השיעורים הפתוחים במדרשת אוריה

ימי שני
יום לימוד פתוח לנשים
8:45 הרב ערן טמיר
האני, התורה והעולם המודרני
10:00 הרבנית עידית איצקוביץ
חפילה
11:45 הרבנית נעמי שפירא
תורתו של ר' נחמן מברסלב
13:30 הרב ברוך סלוי
משנת הגאולה

ימי חמישי
תוכנית תורה לשמה לבנות
8:45 מיכל וולשטיין
עבודת המידות
10:15 הרב יהושע שפירא
אהבה ויראה
12:00 שלומית שילר
סוגיות בבנין הבית היהודי
14:00 הרב משה יונגשטיין
ביתור יסודות באמונה
הרב קובי דביר
סוגיות בספר הכוזרי

ההרשמה לתכנית אלול בעיצומה
פרטים באתר
או בטל': 052-8109120 (טפח)
הצטרפו להרשמה

הלימודים יחלו ביום ב', ח' אלול
תכנית הלימודים והחופשות מקבילה לשנה"ל האקדמית
* יתרכנו שעויים בתכנית הסופית

פרטים באתר: oria.org.il

מדרשת אוריה • בראשות הרב יהושע שפירא והרב ברוך סלוי
בינ"ס רמת הדקלים, רח' הרימון 1, בגעת שמואל (סמוך לבניין גהה)
פרטים והרשמה - טל': 03-5326677, 057-8803233 • דוא"ל: midoria@neto.net.il

שחור בירוק

על חרדים שמתעסקים באיכות הסביבה כבר שמעתם? עוד לא? קבלו את יהודה גנוט מ"חרדים לסביבה" - ארגון 'איכות הסביבה' החרדי הראשון. בהתחלה הסתכלו עליו כמוזר 'ירוק'. אבל עכשיו כבר נוהגים להיעזר ב"חרדים לסביבה" אוטומטית כשצצה איזושהי בעיה של 'איכות הסביבה' באזורים חרדיים בישראל

נדב נדליה

הכול התחיל כשיהודה גנוט (40) עשה את ימיו בביתו בגין הפועל מחלה. עד אז הוא לא שם לב לכך כל כך, אבל כששהה בבית יום ממושך לא יכול להתעלם מכמות האוטובוסים המהדהמה העוברת בשכונתו, שכונת 'גבי הדר' בפתח תקוה. אבל לא רק עבור, בשכונה של יהודה מוקם לא פחות מאשר המסוף שלהם. מעבר לרעש הרב שחוללו הם גם לא שכחו להביא עמם את העשן. אבל יהודה שלנו במקום לחכות בסבלנות לסוף המחלה, לשכוח מהעניין ולהמשיך הלאה, במקום להסתפק בהכנסות ובקללות לכיוון נהגי האוטובוסים לדורותיהם, הם נבוי ביניהם עד עולם - הוא בשוק קם ונישא מעשה. תחילה הוא הלך חיפש את 'האשמים'. אל מי אפשר לפנות? מה אפשר לעשות כדי שהמון האוטובוס לא יקח לו בראש. הוא ניסה לפנות לכל מי שאפשר.

"פניתי לעירייה, למשרד התחבורה, לחברת האוטובוסים, אך אף אחד לא עזר. עד שגיליתי את הארגונים הסביבתיים..." הוא מספר "אז היו באוץ כשישים עד שבעים ארגונים סביבתיים, חלקם פועל במישור המשפטי, הם עזרו לי כיצד לגשת אל הבעיה בצורה הנכונה. מה לעשות ואל מי לפנות".

התחנה הפכה לארגון

למסוף האוטובוסים לא נמצא פתרון המניח את דעת התושבים, אך יהודה השקיע את זמנו במלחמת 'איכות הסביבה'. "בתקופה ההיא נכנסתי באופן אינטנסיבי ולמדתי את נושא איכות הסביבה בקורסים שונים" מספר יהודה. וכך פשטה לה המסוגרה שיהודה נכנס לעניינים ו ה נ ה מ ת ב ר ר שלא מעט באוכלוסייה החרדית ומנסה מסוגיות סביבתיות כאלה ואחרות.

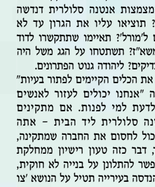

יהודה שלמד את עולם איכות הסביבה מצד אחד ולעומת זאת מכיר את שפת חבריו, הפך להיות גורם חשוב בכל הקשור לחרדים ולאיכות הסביבה. מכאן קצרה הדרך למיסוד הארגון כארגון 'איכות סביבה' המניין. היעוד בעיקר לעיבור הסביבה הדתית ותדיש.

ועד היום לא הייתה מודעות לאיכות הסביבה אצל חרדים?

"מודעות אני מניח שכן הייתה" אומר יהודה "אבל עד לקום ולעשות משהו זה כבר נהיה שלם עוד לא הגיע. כי שפוט עניינים חשובים יותר כמו חינוך וכדומה, והנושאים הסביבתיים מחוסר ידע נראים כחשובים פחות".

ואיך התקבלה התעסקות בנושא שכל כך לא שדוי בשלח בחברה החרדית?

"בהתחלה הייתה איזושהי הרגת גבה. של "מה אתה מתעסק עם נושאים כאלה, אבל לאט לאט אנשים הבינו את חשיבות הנושא, וגם עזרו בנו הרבה. גם היום עדיין יש איזושהי סטיגמה כזו, שמי שמתעסק עם איכות הסביבה הוא בטח איזה שמאלן? זה נפוץ. אבל המציאות היא שיהודים אורי לוגמה הוא דבר שקיבל בכולם ללא הבדלים בין גזע, דת ומין".

אז איך תכלס פותרים בעיות 'איכות סביבה' אתם שואלים. מה תעשו למשל אם יגיע 'מתקין (13 בספטמבר) בית כנסת בת יהודה, קריית משה, רח' שושנה 18 בשעה 2:45, בהשתתפות הסופר הרב יוסף אליהו שליט"א. הנושא: "מדוע אני אקוקלס לוויוין?!" יוגש כיבוד קל ותתקיים מכירת ספרים אחרי השיחה. עלות: 10₪ לכיסוי ההוצאות. לפרטים: 052-5802459

ערב "תשובה" לקראת ראש השנה בתל אביב

הערב יתקיים אי"ה ביום שני בכ' באלול (22.9) בשעה 20:15 בבית הכנסת "היכל יהודה" (ע"ש רקנאטי) רחוב בן סרוק 13 תל אביב, בהשתתפות הרב יוסף נדב שליט"א, רב בית הכנסת וחבר "בית הדין הגדול", הרב שאר ישוב כהן שליט"א, הרב הראשי לחיפה וחבר מועצת "הרבנות הראשית לישראל". הנושא: מה בין תשובה מאהבה לתשובה מיראה. תפילת ערבית בשעה 20:00. יהיה כיבוד ושתייה קלה. הכניסה חופשית. לפרטים יוסי בן-הדור 050-7527191

דיסק

שמת-שמת, איפה אתם?!

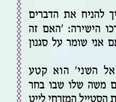

נדב נדליה

אמן: **מרדכי (בוימל) יצהר** אלבום: **השביל המיוחד שלי** הפצה ראשית: הינדיק.

המחזקה של יצהר אז כפי שהוא מכונה בעדה האמריקנית 'בוימל' מצאה חן בעיניי כבר מטמגנת הפתיחה של הסינגל הראשון 'בחפץ ובאור'.

הטקסט אף הוא סיפר לי שיצהר מבקש בסך הכול את הש'ביל המיוחד שלו, י'לא רוצה להיות משהוא שהוא לא אני בעצמי'. בעולם של חיקויים שלי איבדו העצמי בהחלט מדובר בדרבנות שמכיוונים בסגנון הזה אבל כל מי שעוהנים להזכיר לו 'להיות כמו כולם'.

באלבום המצאו 13 רצועות ורובן תוצרת בית, כן המילים הן הלחנים, עם וואחד דגש לי דיבור ישיר. הן לקב"ה הן למצב שלפעמים מגיע לקנסים. כך לדוגמה בשיר 'אבא'לה' יצהר לא מסתפק בקריאת 'סאעיני' או 'אבא'! הוא מתקדם עצד נוסף בדיבור הישיר לקב"ה ומבקש בקצב מזרחי שמשום מה אף שמסע עדסוואטיר שמח, ו'מחרוזת לבלובים' - שם מצבר לעיצר שמוליק אשכנזי ורן סימון, שמרשמוח.

ראבאל'ה רן לנו לורום.

האלבום מסשיך לדבר אל השם ב'קרב אותי', 'חבק אותי' רגם מע רוצה לחבק אחתך'. ושיא החריזה מגיע ב'לא אפיישט גם אם אמצא בכל פינה מוקש'. יצהר בכללית לא עשה חשבון וחרז בטובו גם אם זה עלה לי בחיוך. מה תאמרו למשל על טקסט מעניין שמסופר בבנות על 'עפילות' ואומר מי: 'ידידי נמוך נמוך עכשיו איני מרגיש מעוך'. כשאשאלתי אש יצהר בראיון אם זה היה אמור להצחיק, הוא לימד אותי שכל החכמה היא 'לקחת את הבעיה בסבבה ולכתוב על זה שיר, וגם הכול יצא לטובה'.

יצהר גם מזמר בתחנות ובאירועים תחת הרכב בשם 'כיסופים', אז אך טבעי שלאבנים שלו יכנס גם איזה 'עוד יישמע' ברוילאי משהו, שכאילו קטיף מאיזו רחבת רקודים חתונתית, בדקע תשמעו קריאות 'מברוק עליקן!' 'מזל טוב!' שמח, ו'מחרוזת לבלובים' - שם מצבר לעיצר שמוליק אשכנזי ורן סימון, שמרשמוח.

איפה אתם?

ב'לב טהור' יצהר ממשיך להניח את הדברים על המיקסר ושואל בדרכו לחיבוק אחתך. "האם זה אני, האם זה מסחרי, האם אני שומר על סגנון משלי?"

'אחד אל השני' הוא קטע דואט עם משה שלו שבו בחר לעזוב את המחמה, ולעשות שיר מזרחי כבר אמתי בסטייל הצליל המתמיד. לעומתו 'תן לאהבה לדרוך' בועט את המזרחיות הצדה בחוזק, הוא מקבב עילוי חמים: בתפנית חדה נעל האלבום עם 'לזכור את הכאב' המרגש המוקדש למפות גוש קטיף, נמצי מלחמת לבנון ותושבי שדרות.

לסיכום: הפקה משובחת. בעיקר הרבה תאפלה אך גם נגיעות רגש. טקסטים ישירים ומלאי חן, והקטעים ב'מזרחיות' ברובם לא כבדים ושמעיים מטב טוב לם שוטאי ערסים בשמחתם.

טעימות מהשירים וראיון עם מרדכי יצהר בחנויות המחיקה: http://tinyurl.com/kdusha

בס"ד
מצוה גורלת מצווה
הזדמנות של [פעם ב-ל שנים]

מצוות שמיטת כספים כבר קיימתם?

מתי לאחרונה קיבלתם הזדמנות של פעם בשבע שנים?
האם כבר קיימתם מצוות שמיטת כספים?
האם ותרתם לווים על חובותיהם לקיום מצוות שמיטה?
מתי השתתפתם במאמץ לאומי לערבות הדדדית?
תנו הלוואה לוועד נדיבי ארץ - וזכו במצוות גורלת מצווה!

נדיבי ארץ - הקרן הישראלית לשמיטת כספים למהדרין ולערבות הדדית בהלוואה אחת!

"וכי יומוך אחיך...והחזקת בו...וחי עמך" (ויקרא כ"ה)
לוקחים יוזמה ומגלים יחד שותפות חברתית אמיתית

הלוואה שמיטה תמיכה תנו הלוואה לוועד נדיבי ארץ, בתוקף עד סוף שנת השמיטה
בתום השנה תישמט הלוואתכם ובתחילת שנת תשס"ז תועבר לתמיכה במשפחות הכספים יועברו לשיקום, לתמיכה ולכיסוי הלוואות של משפחות בעלות חוב,
עפ"י קריטריונים של ועדה ציבורית

חברי ועד נדיבי ארץ - הועדה הציבורית:
הרב **יגאל קמינצקי**, דר' **שלמה גס**, פרופ' **בן-ציון זילבערברג**,
פרופ' **אליאב שוחטמן, אוריאל לדרברג** - יו"ר סעמונים

..."המלווה לקרן נדיבי ארץ זוכה גם לקיום מצוות שמיטת כספים דרבנן וגם לקיום מצוות צדקה דאורייתא.
צדקה הבאה מכספי שמיטת כספים, בלא גישה של אדם בחברו, מעולה היא, והקב"ה מבטיחנו: 'בצדקה תכוננו'. ובכך בע"ה נזכה ליישוב ישראל על אדמת הקודש מתוך אהבת חינם איש את רעהו, עד יחדל אביון מקרב הארץ".

הרב **יעקב אריאל** שליט"א
הרב **שמואל אליהו** שליט"א
הרב **דלמן נחמיה גולדברג** שליט"א
הרב **חיים דזיקמן** שליט"א
הרב **צפניה דרורי** שליט"א
הרב **אליעזר הלמן** שליט"א
הרב **יעקב יוסף** שליט"א
הרב **דוב ליאור** שליט"א
הרב **אהרון ליכטנשטיין** שליט"א
הרב **מאיר מוזז** שליט"א
הרב **אביגדור הלוי נבנצאל** שליט"א
הרב **יהושע נויבירט** שליט"א
הרב **יהודה הלוי עמיחי** שליט"א
הרב **אברהם צוקרמן** שליט"א
הרב **נחום רבינוביץ** שליט"א
הרב **חיים שטיינר** שליט"א
ובנדבת הרב הראשי -
הרב **ישראל מאיר לאו** שליט"א

עוד כ-180 רבנים חתמו עד כה על יזומה ייחודית זו, וקוראים לכם לחתום על הלוואה לוועד נדיבי ארץ.

את ההלוואה יש לתת עד יום שישי כ"ו באלול תשס"ח (26 בספטמבר)

למתן הלוואה ולפרטים נוספים:
1-800-35-10-12
עבור ועד נדיבי ארץ - סעמונים
ת.ד. 120 נבנות שמואל 54100
לפי שיקול הדעת ניתן לתמוך ב"נדיבי ארץ" מבכסי מעשר כספים | מאבר לצדיק טל לפי שיעור 46

נדיבי ארץ
הקרן הישראלית לשמיטת כספים
מכון התורה והארץ
כפר דרום ת"ז - אשקלון
פיזמונה
אמא

בס"ד
מצוה גורלת מצווה

מצוות שמיטת כספים כבר קיימתם?

מתי לאחרונה קיבלתם הזדמנות של פעם בשבע שנים?
האם כבר קיימתם מצוות שמיטת כספים?
האם ותרתם לווים על חובותיהם לקיום מצוות שמיטה?
מתי השתתפתם במאמץ לאומי לערבות הדדדית?
תנו הלוואה לוועד נדיבי ארץ - וזכו במצוות גורלת מצווה!

נדיבי ארץ - הקרן הישראלית לשמיטת כספים למהדרין ולערבות הדדית בהלוואה אחת!

"וכי יומוך אחיך...והחזקת בו...וחי עמך" (ויקרא כ"ה)
לוקחים יוזמה ומגלים יחד שותפות חברתית אמיתית

הלוואה שמיטה תמיכה תנו הלוואה לוועד נדיבי ארץ, בתוקף עד סוף שנת השמיטה
בתום השנה תישמט הלוואתכם ובתחילת שנת תשס"ז תועבר לתמיכה במשפחות הכספים יועברו לשיקום, לתמיכה ולכיסוי הלוואות של משפחות בעלות חוב,
עפ"י קריטריונים של ועדה ציבורית

חברי ועד נדיבי ארץ - הועדה הציבורית:
הרב **יגאל קמינצקי**, דר' **שלמה גס**, פרופ' **בן-ציון זילבערברג**,
פרופ' **אליאב שוחטמן, אוריאל לדרברג** - יו"ר סעמונים

..."המלווה לקרן נדיבי ארץ זוכה גם לקיום מצוות שמיטת כספים דרבנן וגם לקיום מצוות צדקה דאורייתא.
צדקה הבאה מכספי שמיטת כספים, בלא גישה של אדם בחברו, מעולה היא, והקב"ה מבטיחנו: 'בצדקה תכוננו'. ובכך בע"ה נזכה ליישוב ישראל על אדמת הקודש מתוך אהבת חינם איש את רעהו, עד יחדל אביון מקרב הארץ".

הרב **יעקב אריאל** שליט"א
הרב **שמואל אליהו** שליט"א
הרב **דלמן נחמיה גולדברג** שליט"א
הרב **חיים דזיקמן** שליט"א
הרב **צפניה דרורי** שליט"א
הרב **אליעזר הלמן** שליט"א
הרב **יעקב יוסף** שליט"א
הרב **דוב ליאור** שליט"א
הרב **אהרון ליכטנשטיין** שליט"א
הרב **מאיר מוזז** שליט"א
הרב **אביגדור הלוי נבנצאל** שליט"א
הרב **יהושע נויבירט** שליט"א
הרב **יהודה הלוי עמיחי** שליט"א
הרב **אברהם צוקרמן** שליט"א
הרב **נחום רבינוביץ** שליט"א
הרב **חיים שטיינר** שליט"א
ובנדבת הרב הראשי -
הרב **ישראל מאיר לאו** שליט"א

עוד כ-180 רבנים חתמו עד כה על יזומה ייחודית זו, וקוראים לכם לחתום על הלוואה לוועד נדיבי ארץ.

את ההלוואה יש לתת עד יום שישי כ"ו באלול תשס"ח (26 בספטמבר)

למתן הלוואה ולפרטים נוספים:
1-800-35-10-12
עבור ועד נדיבי ארץ - סעמונים
ת.ד. 120 נבנות שמואל 54100
לפי שיקול הדעת ניתן לתמוך ב"נדיבי ארץ"
מבכסי מעשר כספים | מאבר לצדיק טל לפי שיעור 46

נדיבי ארץ
הקרן הישראלית לשמיטת כספים
מכון התורה והארץ
כפר דרום ת"ז - אשקלון
פיזמונה
אמא

אירועים

פלווה מלכה בירושלים

קהילת בית יהודה (בית כנסת של הרב אורי שרקי שליט"א) מזמינה את איצר הצעירים והצעירות למלווה מלכה שיתקיים אי"ה במוצ"ש מרשת ג'ג' באלול (13 בספטמבר) בבית כנסת בת יהודה, קריית משה, רח' שושנה 18 בשעה 20:45, בהשתתפות הסופר הרב יוסף אליהו שליט"א. הנושא: "מדוע אני אקוקלס לוויוין?!" יוגש כיבוד קל ותתקיים מכירת ספרים אחרי השיחה. עלות: 10₪ לכיסוי ההוצאות. לפרטים: 052-5802459

ערב "תשובה" לקראת ראש השנה בתל אביב

הערב יתקיים אי"ה ביום שני בכ' באלול (22.9) בשעה 20:15 בבית הכנסת "היכל יהודה" (ע"ש רקנאטי) רחוב בן סרוק 13 תל אביב, בהשתתפות הרב יוסף נדב שליט"א, רב בית הכנסת וחבר "בית הדין הגדול", הרב שאר ישוב כהן שליט"א, הרב הראשי לחיפה וחבר מועצת "הרבנות הראשית לישראל". הנושא: מה בין תשובה מאהבה לתשובה מיראה. תפילת ערבית בשעה 20:00. יהיה כיבוד ושתייה קלה. הכניסה חופשית. לפרטים יוסי בן-הדור 050-7527191

שונות

מי רוצה להתנדב

ארגון משולחן לשולחן הוא ארגון גג להצלת עודפי מזון המיועדות לזריקה והעברתם לעמותות המסייעות לנזקקים. לארגון כמה פרויקטים מיוחדים ויחודיים בארץ: לקט/קטיף, הכנת כריכים לילדים, איסוף מזון בשעות היום הלילה ועוד. לקראת החגים הבאים עלינו לטובה נשמח למתנדבים נוספים שיסייעו בעיקר באיסוף מזון מקנינים, מאולמות ומגני אירועים בשעות הלילה ובחלק מהמקומות גם בימי שישי בצהריים. נא צרו קשר בטלפון: 09-7441757 שלוחה 112 או במייל: rachel@t2t.org.il

מי רוצה לתרום

בשכונת קריית משה ברחובות פועל סניף בנ"ע בקרב נוער בני העדה האתיופית. אנו פועלים בעקבות הפעילות שנים חניכים המתקרבים לדת ואף חוזרים בתשובה. אולם כאשר הם מגיעים לשלב שבו הם רוצים לעבור למסגרת דתית אנו נתקלים בקשיים רבים בעקבות העלות הכספית הגבוהה. עצוב שהדבר היחיד שמונע מהם לחיות חיים תורה הוא כסף. נשמח מאוד אם תעזרו לנו בתרומה כספית. כל התורם עוסק בהצלת נפשות ממש. הפעילות בברכתו ובהמלצתו של הרב אביגר. לתרומות-שמעון-0525298731, יניב-0525687993

מדריכים לעזרא

במדועה של סניף עזרא והרייה המחפש מדריכים ומדריכות מהשבוע הקודם, פורסם מספר פלאפון, אך לצערנו הוא לא היה זמין עד אמצע השבוע, לכן כל מי שהתקשר והתאכזב המספר עכשיו זמין. שולמית 052-8899-0160

אבדות ומציאות

תיקון - על הכיפה האדומה שמצאה ביום שלישי י"ח באב בכליזמרים בצפת הייתה מדבקה שעליה נכתב ארז פרחי, ולא כפי שפורסם. לפרטים דביר 0543374504

לפני כמעט שנה אבד תיק כחול של פוקס ובתוכו mp3 מבית sandisk באזור עפרה. אשמח לקבלו בחזרה, הדסה שמחי 054-6220278

טלית ותפילין נמצאו "זרוקים" בצד מדרכה בצומת השרון (בית-ליד) בסוף חודש מאי 2008. אשמח מאוד להשיבם לבעליהם. אברהם נייר: 050-6223620

ביום שלישי כ"ה באב לקחתי טרמפ מבני בחורים ממעלה גמלא לצומת של מושב יונתן. הבחורים שכחו אצלי **שק שינה בצבע בז'**. מי שיודע משהו שייצור איתי קשר. גילי לנדרר, חיסכוני 0528348418

להציל את פולארד בשנתו ה-23 בכלא!
8340 ימים בכלא האמריקאי! עד מתיי?!
לפרטים: טלמסר 054-6437218 דוא"ל freepollard@gmail.com

תלוי על הקיר

עיתון הקיר של עולם קטן יצא לדרך

בשנה טובה ומוצלחת בשבוע שעבר נשלח אליכם עיתון קיר מספר 1 של עולם קטן. מקוונים שהוא כבר מעבר את קירות הישיבה/אולפנא /תיכון /סניף שלכם. כמובן שגם לו צפיים חבלי לידה. בהגעה בזמן / בכתובת מעודכנת / בכמות הנשלחת ועוד. עדכנו אותנו בדוא"ל: luach@olam-katan.co.il.
הערות תוכן, חומרים שלכם, פניה הסמ"סים שחזרה גא לשלוח לדוא"ל: kir@olam-katan.co.il

בירקים

אבטיח

יוסף רוזיק

קול ישראל מירושלים, שלום זה השעה אחת עשרה, הנה החדשות מפי יוזל סגל.

רצח דרכים בכביש חוף: נהג שנסע במחירות מופרזת בכביש רטוב, איבד את השליטה על הרכב. הוא התנגש ברכב שלפניו ורצח בשנגה את אחת הנוסעות, אישה בת חמשים. הרצחת הזעיק עזרה ומבלי במחירות לכיוון הגיר שכם.

קול ישראל משדר בגל פתוח, את עניייני חקירת הרצח והתנגבות עליו.

מחקירה ראשונית של האירגע עולה כי הרוצח נסע במחירות של מאה ועשרים קילומטרים לשעה, עשרים ק"מ מעל המותר, התאונה אירעה בין נתניה לחדרה, והרצחת נמלט בכביש המהיר המובילן לעיר המקלט שכם. משמר כבר של שוטרים מנן עליו מפני גאלאי הדם. את הידיעות הללו מוסר כתבנו לענייני משטרה אביגעם פדרמן.

מטעמי לשון הרע, אסר בית הדין לפרסם את שמו של הרוצח, אולם הותר לפרסום כי הוא תלמיד ישיבת "בני הבנאים" בדרום הארץ; פרשנו החלכתי אליעזר אריאל מציין, כי במקרה של תלמידי ישיבה הגולה לעיר מקלט, מגלים עימנו את רבו ואת הישיבה כולה. בישיבת "בני הבנאים" משלוש מאות תלמידים רוקים וכאלף ומאתיים אברכים – כן מוסר כתבנו בדרום, דידיה כהן.

תגובות רבות במערכת הפוליטית: עם היוודע דבר הרצח, הוסקה הדיון המדיני בישיבת הממשלה. האש הממשלה הבדיר את הממשלה "פשע מתועב" ואמר כי הוא נובע מ"חוסר אחריות מזעזע ובלתי נסבל". האש הממשלה מינה צוות בראשותם של שר האוצר ושר התפוחים לגיבוש תוכנית להעבדת שיכון של הרוצח למקום אלוהו. כתבנו הכלכלית מורה מי מוסרת כי התוכנית תכלול הקמת שכונה חדשה בעיר שכם ויצירת מאות מקומות עבודה. וכמו כן תשלום פיצויים לשוב בשל שוכנת השיבה כעת. עלות התוכנית מוערכת בשלושים מיליון שקלים.

מלבד האש הממשלה שאנו דברים בשיבה בם שר החינוך הטר לביטחון פנים ושר התחבורה. שר התחבורה אמר כי אף שהוגו המקרה הראשון השנה של רצח דרכים, מהווה המקרה קצה קרחון של תופעת פושעי הדרכים המזלזלים בחיי זולתם. "כל המאבד נפש אחת מישראל כאילו איבד עולם מלא", דבר שר התחבורה.

הכהן הגדול, שמרהיו כהנא-שפירא, הביע צער עמוק על המקרה ואמר כי הוא מרגיש אחריות אישית לכך שמעשים שכאלה לא יישנו. גם שר החינוך האמריקאי המקיים בארץ שנה השתלמות, הביע את תנחומיו למשפחת הנרצחת.

ולשאר החדשות בקצרה: אתמול נחתם הסכם השלום בין ישראל לעיקר. בהסכם התחייבו העיריקים להחזיר לידי ישראל את כל השטחים עד הפרת, וכן לשמור את שבע מצוות בני נח.

בירושלים נמשכת שיבת הממשלה הבטוחית. על הפרק עומדים ההסכם שנחתם אמש, וכן מינוי יועץ הלכתי חדש לאחר שהרב יוסף פיים את כהונתו.

מפלס הכינרת עלה ביממה האחרונה בשישה סנטימטרים, ותחתיתה הגיעה – במטר אחד ושלושה סנטימטרים.

לסיום, התחזיה: נשמים מקומיים בצפון ובמרכז. הטמפרטורות בצהריים: בירושלים אדבע עשרה מעלות, בתל אביב, בחיפה ובצפה – שבע עשרה, בחברון – אחת עשרה, בשא'ר – שתים עשרה, בדמשק – שש עשרה, ברבע עמון –שש עשרה ובאילת – עשרים ושלוש מעלות חיים בצהריים.

זה סוף החדשות מקול ישראל.

תפילה למציאת הזיווג לנשים

כפי שנוסחה ע"י הרב עדין שטינזלץ

התפילה נאמרה השבוע במרכז שטינזלץ במעמד מיוחד, זו הפעם השנייה השנה.

ראשית **יש** לומר את פרקי התהילים: סג, קח, קטו, קכא, קכח. לאחר מכן את אשת-חיל - משלי לא ולאחר מכן תאמר:

המתפללות בעד עצמן

רבונו של עולם, אתה פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, והפעם אני מבקשת שתמלא רצוני, לא בעושר וכבוד, אלא מלא רצוני ובקשתי למענה לעצומי השלמה, כי אם הזוג הראוי לי.

ואני מתפללת לפניך, שתזמין לי במהרה, בקרוב ממש, שאמצא ושאמצא בן זוג שישלים את הווייתי, שיתן לי מחלקן, כדי שאוכל לתת לו מחלקי. אנא, המצא לה מי שתוכל לקשור עמו את חייה בקשר של קיימא, אהבה ואחוזה, בדעות וקרבה.

אנא, עזור לי לבנות בית ולהיות בית בְּחִבּוּרִי.

ואני אשתדל שיהא בית זה ביתי ובית, שאוכל לבנות בו חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים, לעצמי, לבן זוגי, ולכל הַדְּבָקִים בו.

וברחמיך וחסדיך הענק לי את הכלים לבנות בית הראוי לשמך. בית שיהיו בו אושר ושלוה, מנוחת הדעת והרחבת הדעת, בית שיוכל להכיל בתוכו עליצות ורציונות, הבנה ותמימות, רווחה והסתפקות. בית שיהיה בו מעיין של חיים לשתות ולהשקות ממנו לאחרים.

הבט אל מכבסת רב מדיי? הלא אתה בְּרַאתָנִי וּיְצַרְתָּנִי. נתת בי את נשמתי ועַעֲבַּדְּ אֶת גופי, נטעת בי חלומות והענקת לי אפשרויות - ואתה הוא הַמחוֹלל וְהַמְקַיֵּם, ובידך נפש כל חי. ועל אשר בְּרַאתָנִי ועשיתנו הרי אני מבקשת ממך להשלים ולהגשים, לכבוד השם ולתת חיים.

אנא, חושה נא, ואל תאחר.

המתפללות בעד אחרות

רבונו של עולם, אתה פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, והפעם אני מבקשת שתמלא רצוני, לא בעושר וכבוד, אלא מלא רצוני ובקשתי למענה לעצומי השלמה, כי אם הזוג הראוי לי.

ואני מתפללת לפניך, שתזמין לי במהרה, בקרוב ממש, שאמצא ושאמצא בן זוג שישלים את הווייתי, שיתן לי מחלקן, כדי שאוכל לתת לו מחלקי. אנא, המצא לה מי שתוכל לקשור עמו את חייה בקשר של קיימא, אהבה ואחוזה, בדעות וקרבה.

אנא, עזור לי לבנות בית ולהיות בית בְּחִבּוּרִי.

ואני מתפללת שיהא בית זה ביתי ובית, שאוכל לבנות בו חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים, לעצמי, לבן זוגי, ולכל הַדְּבָקִים בו.

וברחמיך וחסדיך הענק לי את הכלים לבנות בית הראוי לשמך. בית שיהיו בו אושר ושלוה, מנוחת הדעת והרחבת הדעת, בית שיוכל להכיל בתוכו עליצות ורציונות, הבנה ותמימות, רווחה והסתפקות. בית שיהיה בו מעיין של חיים לשתות ולהשקות ממנו לאחרים.

האם אני מכבסת רב מדיי? הלא אתה בְּרַאתָנִי וּיְצַרְתָּנִי. נתת בי את נשמתי ועַעֲבַּדְּ אֶת גופי, נטעת בי חלומות והענקת לי אפשרויות - ואתה הוא הַמחוֹלל וְהַמְקַיֵּם, ובידך נפש כל חי. ועל אשר בְּרַאתָנִי ועשיתנו הרי אני מבקשת ממך להשלים ולהגשים, לכבוד השם ולתת חיים.

אנא, חושה נא, ואל תאחר.

ולאחר מכן תאמר נשמת כל חי ולכסוף תחתום בתפילה לגאולה: פרקי התהילים כב, קל.

ולאחריהם: אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביכשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה, ומאפלה לגאולה, ושעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.

יהי רצון מלפניך י"י אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך

ערב מיוחד לזוגות נשואים צעירים
יום רביעי י"ז באלול ברובע היהודי, ירושלים
19:00-20:45
לגברים: הרב ראונן פיירמן קונפליקטים כקרש קפיצה בחיי המשפחה
לנשים: גב' טלי שפיגל נס וטבע בהווית הבית
21:00-22:15
שיחה משותפת: הרב אריה ויס השוונות בין בני הזוג כהזדמנות לצמיחה
ההרשמה ביצועומה!
ניתן לפנות אל 02-6274525 או 052-6070373 (תחיה) "השיבה נפרדת"

דרושות בנות שירות
למחבר להעמקת היהדות
אפשרות לשלב מדרשה וגרעין
לפרטים: מלי 0524446439 מיין 0509018402

פעם בחיים אתם צריכים להיות במרכז
אולמי נוף עילית
אולם שבוהב לכולם
אולם ומקרמי במודעיין עילית בין ירושלים לבני ברק מעוצב לפי טעמכם האישי בחמרים מיוחדים בשבילכם
האירועים בהפרדה מלאה גלאס כשר למהדרין! בין המהדרין
להזמנות: 08-9797992

בעזרת בורא עולם
בית מדרש לנשים
שחים וארץ
מזמן אותך
ליום לימוד נשי בימי רביעי
המשלב שיעורי חסידות, הלכה, תנ"ך וניגון.
המלמדות בבית המדרש:
אוסנת ברוורמן-שילה - תנ"ך
הדסה פרומן - חסידות
רחלי שפרכר - הלכה ומשנה
תחילת הלימודים בתאריך ל' תשרי 29/10 בשעות 9:00 - 17:00
ההרשמה מעכשיו!
ימי עיון והכנה לראש השנה
יתקיימו א"ה בימי רביעי
יז' אלול 17/9 ו-כד' אלול 24/9
תוכנית המפגש הראשון יז' אלול
9:00 - 10:30 "ראש השנה בעין של זכות" - הדסה פרומן
10:45 - 12:45 "סליחות וראש השנה בראי ההלכה" - רחלי שפרכר
12:45 - 13:20 הפסקת צהריים
13:20 - 15:00 סדנת ניגון וכתיבה עם שרה פרילנד בן ארזה
15:15 - 17:00 "נוכח פני המלך" - אוסנת ברוורמן-שילה
עלות 50 ₪ ליום עיון
לנרשמות ליום הלימוד השנתי כניסה חינם!
מרכז שטינזלץ, מעלות הגר"ע 9, נחלאות, ירושלים
פרטים והרשמה: חיתה דורה 052-8196486
shamayimvaaretz@hashefa.com

לאור הפניות הרבות הארכנו את ההרשמה בחודש נוסף...
למעלה מ- 800 איש כבר
הסירו משקפיים
דרך הקבוצה!!!
הסרת משקפיים בלייזר
בטכנולוגיה המתקדמת בעולם
ללא חיתוך הקרנית!!
בבי"ח "אסותא"
צוות רפואי מובילי בראשותו של פרופ' לזר-מחלוצי מנתחי הלייזר לתיקון הראיה בישראל, ומייסד מחלקת העיניים בבי"ח איכילוב.
מחיר קבוצתי חסר תקדים-עד סוף חודש אלול בלבד
בדיקת התאמה ללא תשלום
לפרטים: 054-6799933
אסותא אופטיקה

הצדקה שלך עושה תשובה
צחי, 34, מהנדס מחשבים, פעיל התנועה בבית שמש.
"אין לי רתיעה או בושה כי אני לא רואה דרך אחרת להוציא את העם שלנו מהבורון. מניעות? פאדיחות? זה מה שעבר לי בראש לפני קורס השליחים שעברתי. המטרה היא לקשור אנשים לחברותות וזה לא מפחד להביא אנשים להכיר את היהדות".
היה שותף - תרום לתנועת מעיני הישועה
1-700-700-515

אור הלבנה
בינה נשית במעגלי העתים
אוסף מאמרים וש

רשות הדיבור

מעשה מהבעל שם טוב הקדוש

| אליהו בן ארצי |

בח"י באלול נולד מורנו הבעש"ט, בי"ט באלול אשתקד חולקו צל"שים ממלחמת לבנון השנייה.

בא' באב התשס"ח נתקלה פלוגה ג' של גדוד 51 בעשרות רבות של מחבלים במרחב בֻּנת ג'בל. במהלך הקרב שנערך בשטח נחות, נהרגו שבעה מלוחמיה, ובכללם אחד המ"מים וכן הסמג"ד, ונפצעו 24 לוחמים, ובהם המ"פ ומפקדים אחרים. עם תחילת הלחימה נכנס סרן אלכסנדר (סשה) שוורצמן סמ"פ הפלוגה פעמים מספר לשטח ההשמדה תחת אש כבדה על מנת לחלץ את פקודיו. במהלך פינוי הנפגעים הוא נפצע מקליעים ומרסיסים רבים. על אף פציעתו דיווח בקשר למג"ד על מהלך הקרב ועל מספר הנפגעים, אך לא דיווח למג"ד על פציעתו. כשבאו פקודיו לחלצו – סירב סרן שוורצמן להתפנות והֻפנה את מחלציו לפצועים אחרים באמרו כי חילוצם קודם לשלו. הוא נהרג מאש האויב במהלך הלחימה בעת שחולץ לבסוף לאחור.

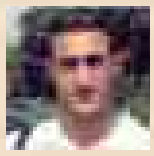

צל"ש הרמטכ"ל מוענק לסרן אלכסנדר (סשה) שוורצמן ז"ל על שהראה דוגמה אישית, מקצועיות ורעות.

***

וכך היה מעשה: שניים היו מהלכים במדבר וביד אחד מהם קיתון של מים, אם שותים שניהם – שניהם מתים, ואם שותה אחד מהם – יגיע למקום יישוב. דרש בן פטורא מוטב שישתו שניהם וימותו, ואל יראה אחד במיתת חברו (אני חושב שאלכס היה אומר "ערך הרעות").

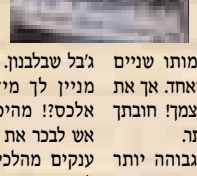

עד שבא ר' עקיבא ולימד: "וחי אחיך עמך – חייך קודמים לחיי חברך" וכוונתו שרצון ה' הוא בקיום העולם ומדוע ימותו שניים – חובה להציל האחד. אך את מי תציל? את עצמך! חובתך לעצמך גדולה יותר.

אכן יש מעלה גבוהה יותר מהישארות עם חבר עד מוות, גבוהה יותר מהצלת חייך למען לא ינצח המוות פעמיים – לתת את קיתון המים לחברך. ישתה הוא ויינצל – זהו חסד שאין למעלה ממנו (על פי ב"מ סב ועל פי דברי הרב קוק בסוגיה).

***

ושם בחצר מוכת האש שכבו אלכס ופקודיו וחבריו פצועים כולם וקיתון דמם הולך ואוחל, חשופים לאש ולפציעות נוספות. ואלכס שהתאמן שנים באגוז ובגולני לצעוק "אחריי" פקד על מחלציו – "לפנייי!" קודם תפנו את האחרים. קודם עמיחי, שמעון, אסף, אוהד ויניב, חייהם קודמים לחיי.

"הרוגי מלכות אין כל מלאך ובריה עומד במחיצתן". אלכס לא ראה את סוף הקרב, הוא נהרג בראש חודש אב בכפר בינת ג'בל שבלבנון.

מניין לך מידה עליונה זו אלכס?! מהיכן הכוח תחת אש לבכר את חיי הזולת?! – ענקים מהלכים בינינו ואנו לא יודעים.

אלכס נקבר בנהרייה על חוף הים, ועל מצבתו נחצב "נצר לשושלת הבעל שם טוב".

אין לגיטימציה לפשרות בהלכה

תגובה לראיון עם בת אל גטרר | דביר דויטש |

אינני מבין איך עלון כמו עולם קטן מפרסם כתבה כזאת. עם כל היופי בשיתוף דתיים במשחקים האולימפיים ובשילוב שלנו בעולם הכללי, צריך שיהיה ברור לכולם, שאנחנו קודם כל דתיים שמדקדקים במצוות קלה כבחמורה ואין לנו שום כוונות להתפשר בענייני הלכה.

לא יכול להיות שעלון שאינו מפרסם טיסות לחו"ל יעשה ראיון עם מישהו רק בעקבות יציאתו לארץ נכר. לא ייתכן שעלון שמפרסם שו"תים בדקדוקי הלכה, ייתן לגיטימציה לבחורה שהולכת עם מכנסיים בפני כל העולם. לא יכול להיות שעלון שיודע לשאול שאלות נוקבות וחודרות, פתאום יתרפס וישאל שאלה אחת בלבד, מאוד כללית ומתחסדת (וגם היא רק בתור שאלת סיום) לגבי ההתמודדות מבחינה דתית, שאלה זו הייתה צריכה לפחות להיות הרבה יותר מרכזית בריאיון, אם לא להיות הקו המנחה של כולו.

תמיד מדברים איתנו על מלחמה בתרבות המערב, בשחיקה ובהיסחפות אחרי החברה הכללית ולא ייתכן שאנו נרים על נס, דברים המייצגים את ההיפך הגמור מהערכים שאליהם אנו מתחנכים. בביתו, כל אחד יעשה מה בראש שלו. בחוץ, בעלון המייצג את המגזר שלנו, לא בא בחשבון שניתפס כפשרנים ולו כחוט השערה, בכל מה שנוגע לענייני הלכה. לא יכול להיות שכשאני נפגש עם חילונים, הם יגידו לי – אתם הכיפות הסרוגות, לא כאלה דתיים כמו החרדים. צר לי להודיע לכם, אני חרדי! אני לומד משנה ברורה ואני מאוד משתדל לקיים את **כל** מה שאני לומד שם. בעניין דקדוקי המצוות אני חרדי. אני אפילו יותר מקפיד מהחרדי, אני גם הולך לצבא, אבל זה כבר נושא לדיון אחר.

לסיום: חשוב לי להבהיר, שאינני בא להעביר ביקורת חלילה, על התנהגותה של גטרר. כל אחד יקפיד על ההלכה כפי מדרגתו והרגשתו ואין לי שום זכות להעיר לו על כך, וכמובן שאין לי שום דבר נגדה באופן אישי. עם זאת בתור עלון המתיימר לתת ערכים ולהציב רף הלכתי גבוה, אני חושב שאין מקומה של כתבה מסוג זה בעלון כמו עולם קטן.

אני הר

| אוריה ב"ב |

אני הר.
כביר וחסין,
נישא ונעלה.
גשמים לא יפגעו בי,
רוחות לא ישברוני,
השמש החמה מנעימה יומי,
הירח הכסוף מלטף בליל.
הצמחייה מכסה את קמטי הזמן,
גם את הסדקים,
שאותם אני אוהב מכול.
גשמים לא יפגעו בי,
רוחות לא ישברוני,
אך בסופו של דבר,
גם סופי שלי ידוע
ולעפר שממנו באתי אחזור.
סוף כל סוף, הביתה.

משפחה

| שפרה |

במריבות על 'מי צריך לשרת את מי' – אף אחד לא מנצח.

הילדים חוששים מההורים, וההורים חוששים מהילדים.

היא מרגישה שבעלה כמעט ולא עוזר, וכל הבית עליה, והוא מרגיש שאשתו 'מפילה' עליו את רוב העבודה.

עקרת הבית אינה שפחה; הילדים לא צריכים לוותר על ילדותם;

והבעל, המפרנס העיקרי, בוודאי שאינו יכול להיות האחראי לתפקוד הבית.

כולם חשים כועסים על היחס והדרישות, נעלבים ומושפלים.

לא אחת, יותר מבן משפחה אחד חש מנוצל, חש שהעול המוטל עליו הוא מעל לכוחותיו.

כמה קל לשכוח, וכמה קשה לפעמים לאמר, מילה קטנה שמשנה את כל התמונה:

תודה.

תודה על שעזרת מעט או הרבה, וגם אם ביקשתי הרבה ועזרת מעט – זה יותר מכלום.

תודה על שהשארת לאחים את מנותיהם, זה אמנם הכרחי, אך בטח היה לך קשה להתאפק.

תודה על שירדת מהקו ונתת לי להתקשר, אמנם דיברת מספיק אבל בטח רצית לדבר עוד.

תודה על שחשבת עליי והבאת לי מתנה, גם אם לא ממש קלעת למה שאני צריך.

תודה, לא ציניות; תודה, גם אם זה לא עונה על הצרכים שלי.

תודה, כי בכל מקרה אני מכיר בזה שעשית פה צעד לקראתי.

נניח שלא הייתה פריצות באינטרנט

| איתי אליצור |

נניח שלא היו באינטרנט שום אתרים לא צנועים. האינטרנט היה כל כולו נקי וטהור, ואיש לא היה מעלה לרשת מסרים לא צנועים, האם אז לא הייתה לנו שום בעיה עם האינטרנט?

בעצם, למה משמש אותך האינטרנט? האם אתה משתמש באינטרנט או גולש באינטרנט? בסך הכול מי שאיננו ניגש לאינטרנט אלא כאשר יש לו צורך מוגדר ומטרה מוגדרת כגון דוא"ל, קניית מוצר מסוים, חיפוש חומר על נושא מסוים, קריאת מאמרים וכד', אדם כזה כמעט שאיננו זקוק לשום תוכנת סינון. (שלא יבינו אותי לא נכון, אינני חושב שאדם כזה יכול לגלוש בלי סינון, ובכל זאת הסכנה קטנה מאד). הבעיה היא שאנשים ניגשים לאינטרנט בלי מטרה מוגדרת אלא סתם כדי לתור. פעולה שלא בכדי היא נקראת גלישה.

ואולי האינטרנט הוא משל לחיים. האם אל החיים אתה ניגש בידיעה ברורה מה המטרה שלך, לאן אתה שואף להגיע, ואיך בדיוק אתה מתכון לנצל את המתנה שנתן לך הקב"ה, או שגם שם אתה גולש, כלומר נותן לחיים להוביל אותך?

ועוד שאלה: האם זה מקרי שדווקא במקום שבו אנשים גולשים ללא מטרה, צצים כל כך הרבה אתרים של יצר ושל פריצות?

קול השופר

| רם ישראל הלוי |

תקיעה, תרועה, תקיעה.
תקיעה, כריעה, תקיעה.
תקיעה גדולה.

"ללחוץ. ללחוץ. זה ציר טוב"
קולה המאופק מעיד על עוצמתו.
מנסה לדחוף עם גל הכאב.
יחד.
שכינה למראשותיה.
גלי האהבה המופרשים מתהדקים
למשמע הקריאה.
"להביא פיטוציץ"
וזה נשמע ציני.
והיא יודעת שזה רק חיקוי, ורק לצירים. היא לא תרגיש את הפרשת האהבה הטבעית. והציר לא יבוא כגל.
והיא אוהבת גלים, ואת ההמתנה,
לתורה, כמעמד הר סיני.
והאדרנלין שיופרש יעיר אותה ואת התינוק. יעזור להם במאמץ ובחיבור.
"נשמה, קשה לך? לתת אפידורל?"
לא. זה נשמע סם הרדמה, שפחות אצעק ופחות ארגיש, ופחות. ורוצה יותר שאהיה. לא שנגד, אבל נראה שרק בהקשרים מיוחדים, ודאי שזה מוזר מלכתחילה.

תקיעה, כריעה, תקיעה.
ובראשה צלילי השופר, לקבלת הציר, של ילדותה ובגרותה. קולות עולים ופותחים, מתפשטים, מקלים, גם התנוחה.

תקיעה, תרועה, תקיעה.
רבנו נחמן סיפר על המלאכים התוקעים כדי לחפש את האובדים, עתה הם ביחד, ממעמקים.

"קדימה ללחוץ"
אבא, ואולי כך היא הגאולה והאהבה.
היא יכולה לבוא באפידורל אבל
פחות נרגיש
והיא יכולה לבוא טבעי, בהתחברות פנימית. אבל אבא, אתה תעשה שלא יכאב כל כך...
והנה זה בא... והבא... אבאאא

לזכור לא לסלוח

| נר"ו |

אני זוכר שלמדתי בגן שאלול הוא חודש הרחמים
אך יש דברים שעליהם לא מרחמים. תמיד זוכרים.

שולי הר מלך, בהגנו על אשתו ההרה
החזיר לבורא עולם את נשמתו הזכה
רועי קליין בשאגת שמע ישראל
נהרג וקידש את שם האל
דוד ועמיקם מבחורי ישראל, בחורי עלם
נקטפו בדמי ימיהם בערב שבת, בנחל תלם
עמנואל הלוחם ללא חת – נשאר חסוי כל ימי חייו
צדיק, עדין ועניו
אז איך אני הקטן מכל אלה יכול לשכוח
אינני מבין זאת. חייבים לזכור ולא לסלוח.

התוועדות
חי"י אלול
עם מו"ר
הרב יצחק גינזבורג
ח"י אלול יום הולדתם של המאורות הגדולים.
רבי ישראל בעל שם טוב – נולד בח"י אלול שנת **נחת** (1698).
אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא והשלחן ערוך ומיסד חסידות חב"ד.
נולד בח"י אלול שנת **קהת** (1745).
אולמי אפיריון ירושלים
רח' עלי 1 פינת רח' בר אילן
יום רביעי י"ז אלול 19:30
השתתפות עצמית 20 ש"ח עזרת נשים פתוחה
לפרטים 0506-960851 malchut1@gmail.com

בס"ד
פתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ
תכנית האקדמית לצעירי הציונות הדתית
הקריה האקדמית אונו
מזמינה את הציבור **לכנס השנתי השלישי**
לקראת שמיטת הכספים בנושא
כלכלת ישראל- מדינה יהודית?
תכנית הערב:
מושב ראשון: **כלכלה מודרנית ורוח ישראל**
ח"כ פרופ' אבישי ברוורמן, יו"ר וועדת הכספים
ח"כ בנימין נתניהו, יו"ר האופוזיציה, רה"מ ושר האוצר לשעבר
מושב שני: **גמילות חסדים וכלכלה מודרנית - דיון**
מר יורם גבאי, יו"ר פעילים, לשעבר הממונה על הכנסות המדינה, מרצה בקריה האקדמית אונו
מר אוריאל לדרברג, יו"ר פעמונים
ח"כ ניסן סלומינסקי, חבר וועדת הכספים
הרב יוסף צבי רימון, יו"ר תעסוקטיף, ר"מ בישיבת הר עציון, רבה של אלון שבות דרום
מנחה: **הדר ליפשיץ**, דוקטורנט במדעי המדינה באוניברסיטה העברית
הכנס יתקיים ביום רביעי כ"ד באלול תשס"ח (24.9.08)
באולם הכנסים מס' 1 רח' צה"ל 104 בקמפוס קרית אונו
בין השעות 16:30-20:30
להשתתפות בכנס יש להירשם מראש בטלפון:
einav@ono.ac.il 03-5311823
www.ono.ac.il/datit
Ono הקריה האקדמית אונו Ono Academic College
משנים את פני החברה בישראל

מלחמה

| סיפור | נתנאל ישרים |

מפקד הביט על חטיבתו, חייליו עמדו בעמידת דום מתוחה, הוא סקר במבט מרוצה את מדיהם המצוחצחים וציודם המשומן, המשמעת הייתה ללא רבב. עיניו הביטו בכיפות הגדולות שעיטרו את ראשם ובזקנים שעיטרו בגאווה את פניהם. המפקד היטיב את כיפתו ופתח בדברים "בשם האל, אנו עומדים היום בפני הקרב שיקבע את סופה של המלחמה, אנו צבא מאומן ומצויד, והאויב..." המפקד עצר לרגע ושרבב את שפתו בבוז "... האויב הוא ארגון קטן וחסר מוטיבציה. המלחמה הזאת ארכה שבעים שנה יותר מדיי, היום אנחנו מסיימים אותה. רבים מאיתנו לא יחזרו אך בשם האחד שבמרום אנו נמשיך מעל גופות חברינו עד שנזכה בניצחון". המילה האחרונה נאמרה בשאגה וגררה אחריה קריאות קרב מחברי החטיבה, המפקד התלבט האם להתייחס להפרת המשמעת הזאת והחליט להצטרף לחטיבתו. השאגות נשמעו בבירור, היום הוא היום, והאל נמצא איתם.

◎◎◎

המפקד הביט בחייליו המותשים, עיני רובם היו אדומות מחוסר שינה וחתימות זקן רבות נראו על פניהם של החיילים אשר זה שלושה ימים לא עזבו את עמדותיהם, החיילים נעו על עומדם מפעם לפעם בחוסר נוחות והמתינו למוצא פי מפקדם. "היום הוא כנראה היום החשוב ביותר ואיתרע מזלנו להיכנס אליו. היום אנו כנראה נתמודד בקרב החשוב ביותר שהיה לנו בכל שנותיה של מדינתנו, המצב בשטח בכי רע ואינו מבשר טובות. אנו עומדים מול צבא גדול, מאומן היטב ומצויד מרגליו ועד לקצה ראשו הארור. אני מאמין שגם לנוכח התנאים הקשים כל אחד מאיתנו ישקיע את כל מה שיש לו, דעו שרבים מאיתנו לא ישובו וצר לי על כך. אך דעו גם זאת, שבעודי עוזב את העולם הזה, עד שאשקע בחידלון אחשוב על כל אחד ואחד מכם, זה היה כבוד עילאי לשרת עם כל אחד ואחד מכם". החיילים הרכינו ראשיהם בדממה, המפקד ראה את ראשיהם, אך מחשבותיהם נשארו בעיניו כתעלומה.

◎◎◎

השדה הירוק התחמם בשמש הקלילה והאוויר הצלול דמה ליין, הרוח פרטה על גבי השדה בעדינות. הם התקדמו זה לעבר זה משני קצוות השדה וקול צלצול נשמע במקום מפגשם. האחד היה בעל שיער שחור קצוץ בקפידה ועיניו כחולות חודרות, פניו עמדו בניגוד מתריס לבגדיו הבלויים ונעליו הבלויות, והחרב שאחז בידו הייתה שחוקה מרוב שימוש, אף כי הייתה חדה כמו ביום שבו נוצרה. השני היה שונה בתכלית, שערו האדמדם היה מלא וזקן הדור עיטר את פניו, בגדיו היו חדשים ומלאי הוד, נעליו היו חדשות ונוחות למראה, רק חרבו נראתה כתאומת החרב השנייה. קול הצלצול היה צליל הלהבים הנפגשים.

"זה נגמר היום" אמר היריב האדמוני ביהירות, מסיט בתנועה כמעט מזלזלת את הלהב שקרב לעברו.

"כך זה נראה" ענה בשלווה יריבו, שכבר נראו בו אותות עייפות, הלהבים ריקדו באוויר ונפגשו שוב ושוב.

"מדוע אינך נכנע?" התעניין היריב ההדור "הניצחון כבר מונח בכיסי זה זמן רב".

היריב הבלוי חמק בקושי ממהלומה אכזרית שנשלחה לעברו "מכיוון..." ענה בעודו מתנשם בכבדות. חרבו של האדמוני חתכה לפתע בזרועו של יריבו "לחמת היטב יריבי הוותיק, היכנע" הוא הציע בלא זלזול "נצחוני נחתם".

בעל השיער השחור פסע לאחור "עדיין לא הובסתי כליל, עדיין ישנה נקודת תקווה פעוטה. הניצחון נחתם בטיט ולא בדם".

שני היריבים הוותיקים, כה ווותיקים עד שהפכו כמעט לחברים, המשיכו בריקודם מלא החן בדממה. כשרק התנשפויותיו של היריב הבלוי מגלות כי הקץ קרב.

◎◎◎

חייל בודד הרים את ידו מעל הראשים המורכנים בדממה. המפקד סקר את החייל והתלבט אם לאשר לו לשאת דברים, אמנם מדיו היו בלויים כמדי כולם אך מה שהדאיג את המפקד הייתה הכיפה הסרוגה, הפרומה בקצוותיה, שנחה על ראשו. כבר קרוב לשבע שנים שנאסר על חובש כיפה לשאת דין ודברים לפני קבוצות שאחוז המשתתפים בהם שאינו חובש כיפה הוא למעלה משלושים אחוז. התנגדות חובשי הכיפות למהלך הפינוי הרביעי שבו הועברו לשליטת הממשלה הפלסטינית כל אזור הדרום עד לרחובות, הייתה כה עזה וכה רבים מהם סירבו פקודה ושבתו ברחבי הארץ, עד שבמטרה לאפשר את המשך התפקוד התקין סולקו רוב הדתיים המחזיקים בתפקידי מפתח. ההגבלות שהוטלו בהמשך היו כה רבות עד שמלבד אחוז קטן בקרב חובשי הכיפות הסרוגות, איש מהם לא נשאר. המפקד התנער מהרהוריו והחזיר את תשומת לבו לחייל שעדיין החזיק את זרועו למעלה. הוא משך בכתפיו, זמן כה קצר לפני תחילת המשימה – הוא לא יוכל לשנות דבר. הוא פסע הצידה והניח לחייל לתפוס את מקומו. החייל הביט בדממה רגע ארוך לפני שפתח את פיו:

"זה היה כבוד גדול לשרת עמכם קרוב לעשרים וחמש שנה, ואני מאמין שלא אראה אתכם שוב. לכן החלטתי לשבור את שתיקתי, בפעם הזאת, הראשונה והאחרונה. מים רבים עברו בנהר חיינו מאז שהועלתה לראשונה התכנית למסירת רגבי אדמותינו לבני דודינו הארורים. והסלע היחיד שלא נסחף בזרם היא זעקתנו. כעת, כאשר אנו עומדים לפני הסוף ורובכם רואים באמתות דברינו, אני מרגיש מחויב לבקש מכם דבר נוסף – האמינו" המילה הדהדה בחלל החדר. "האמינו" חזר החייל בקול רך "האמינו שעדיין ישנה תקווה, האמינו שנצר ישראל לעולם לא ייכרת. ויותר מכול ומעל לכול האמינו שאין לנו אפשרות לעשות זאת בדרך הטבע, המצב מבחינה צבאית ואסטרטגית הוא נוראי, מחכה לנו כיליון. אך ישנו גורם נוסף שאינו בכלל הטבע, אלא הטבע בכללו. בורא עולם הוא אמתי וקיים והוא מקור ישועתנו. אני יודע שלא תצאו לקרב הזה חדורי ביטחון באלוקים ורובכם ימשיכו להתייחס לעניין כמזל, אך כשהמזל יכזיב אתכם אנא זכרו שהוא מעולם לא עשה זאת, אף אם אנו כן".

◎◎◎

תנועת החרב של היריב הבלוי הייתה קלילה יותר, והחן הקלוש של תנועת גופו הודגש. העייפות שבה היה שרוי כמו הוקל משקלה, והתקפותיו התחדשו בעזות יתרה.

"כמו שאמרתי לך יריבי הוותיק" אמר מיכאל בקול צלול "הנקודה היהודית עדיין מאירה בעוז מתחת לכל הלכלוך. ולו רק זיק אחד קלוש יצליח להיפלט לאוויר, כל הקש שבעולם ולו גם יהיה הרב ביותר לא יצליח לעמוד על מכונו".

שרו של עשו חמק אך בקושי מהלהב שירד לעברו בפעם הזאת.

בלעדי
מי מרום
הרב חרל"פ
16 כרכים
690 ₪ כולל דמי משלוח
054-6799933
מחיר מיוחד לקבוצות

הזמנה לסיפור קטן
ספר חדש!
54 סיפורים מאת: אורית כרמלי, אדם צחי, יהודה גזבר, איתן הוד, מיקי שיינפלד, ב. האיתן, יוסף רוזנברג, הרב יניב חניא, איתן אלימלך, אלקנה אביעוזעם, יהודה הנדלר, הדר וייס, אבישי מזרחי, א. עטרת
ובתוספת... 3 סיפורים חדשים
ספר הסיפורים של עולם קטן
להזמנות: 052-8419475
sefer@olam-katan.co.il

שירת המעלות
מוזיקה ופיוטים מנגנות ומערב ברוח אלול והימים הנוראים
עובדיה חממה
יונתן רזאל - ארז לב ארי - חזקי סופר
איציק אשל, חנן אביטל ו"מרחי ירושלים"
דניאל זמיר
אייל שילוח